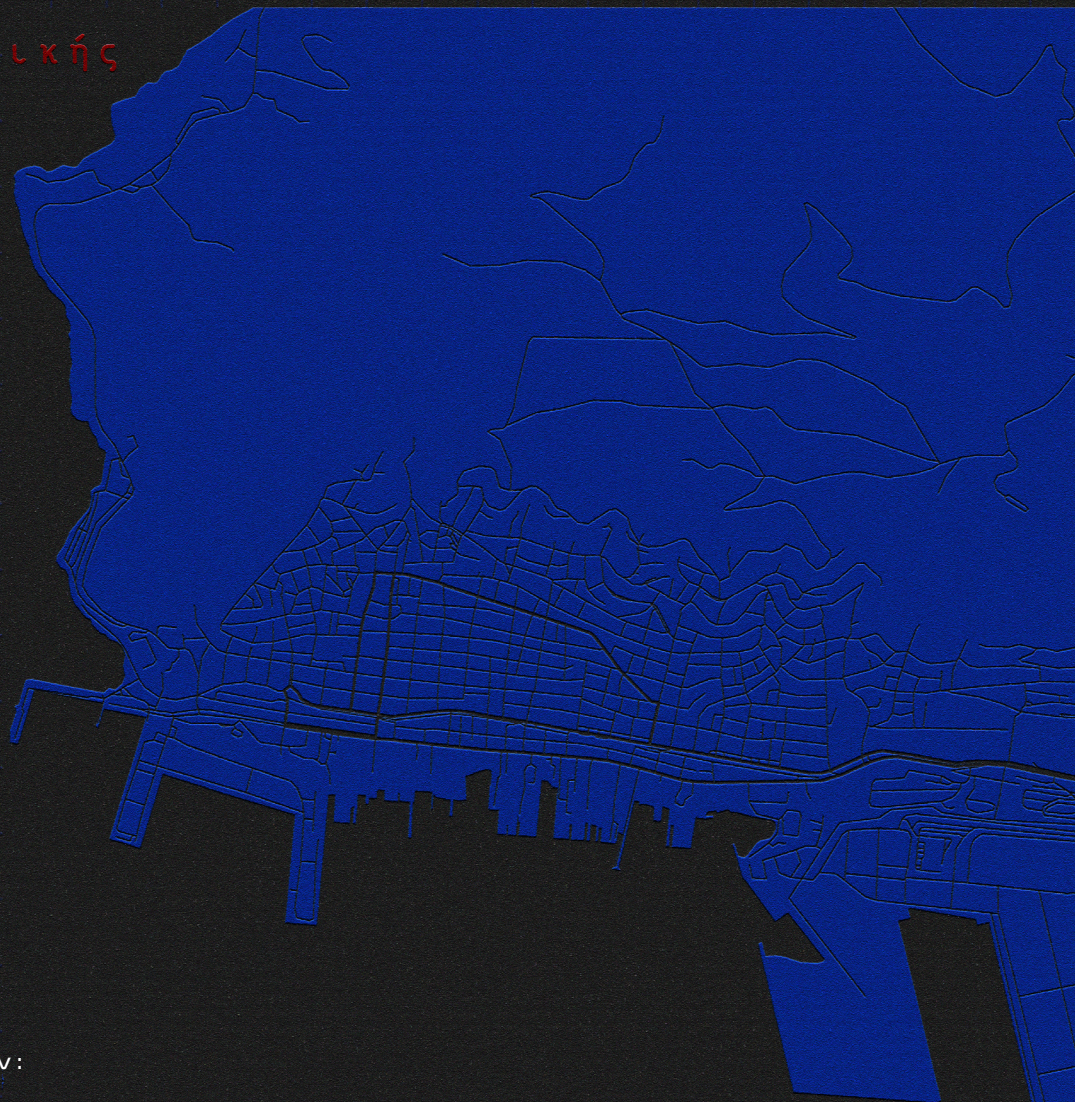

αμαΦεπ

Πέραμα Αττικής

Ονοματεπώνυμα φοιτητών :
Ρεντζελά Φωτεινή
Στεργιοπούλου Αγγελική

αμαφεπ
Πέραμα Αττικής

Αστική ανάπτυξη στην περιοχή του Περάματος

αμαΦεπ
Πέραμα Αττικής

Αστική ανάπτυξη στην περιοχή του Περάματος

Ονοματεπώνυμα φοιτητών : Ρεντζελά Φωτεινή, Στεργιοπούλου Αγγελική
Επιβλέπων καθηγητής : Micocci Fabiano
Διπλωματική εργασία : Βόλος 2021 – 2022

Ευχαριστούμε τον κ. *Micocci Fabiano* επιβλέπων καθηγητή της διπλωματικής μας εργασίας, για την καθοδήγηση του, καθώς και τις οικογένειες μας και τους φίλους μας για την υποστήριξη τους.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η περιοχή παρέμβασης είναι το Πέραμα Αττικής, προάστιο του Πειραιά. Πρόκειται για ένα χρεωκοπημένο δήμο σε κατάσταση εγκατάλειψης με προβλήματα τόσο κοινωνικά όσο και περιβαλλοντολογικά. Το μέρος είναι φημισμένο για τους τεχνίτες τους μάστορες και τους εργάτες του, αφού υπολογίζονται σαν τα κύρια υποκείμενα, ενώ οι γυναίκες έρχονται αντιμέτωπες με ένα μεγάλο ποσοστό ανεργίας λόγω της έλλειψης θέσεων εργασίας και την τοποθέτησή τους στη αθέατη εργασία του νοικοκυριού και των παιδιών. Το αμαφem έχει ως στόχο την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στον πολεοδομικό σχεδιασμό και στην αποκατάσταση των δημόσιων χώρων λαμβάνοντας υπόψη και την εμπειρία των γυναικών, των παιδιών και των ηλικιωμένων. Ακολουθώντας μια στρατηγική ισότητας των φύλων δίνεται προτεραιότητα στην προσβασιμότητα, την κινητικότητα και τις ασφαλείς δημόσιες εγκαταστάσεις. Δίνεται έμφαση σε τομείς όπως η εκπαίδευση, η υγειονομική περίθαλψη και η παιδική φροντίδα.

ABSTRACT

The intervention area is Perama Attica, a suburb of Piraeus. This is a bankrupt municipality in a state of abandonment with problems both socially and environmental. The place is famous for its artisans and craftsmen his workers, since they are counted as the main subjects, while the women come faced with a high rate of unemployment due to the lack of jobs and the placing them in the invisible labor of the household and children. AmaFem aims to integrate the gender dimension in urban planning and in the restoration of public spaces taking into account the experience of women, children and the elderly. Following a strategy of equality of accessibility, mobility and safety are prioritized public facilities. Emphasis is placed on areas such as education, health care and childcare.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κεφάλαιο 01 : ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ	
1.1 Χαρακτηριστικά Περάματος	16
1.2 Ιστορική εξέλιξη	19
1.3 Καθημερινή ζωή - ταξικές διαφορές	22
1.4 Αστική ανάλυση	24

Κεφάλαιο 02 : ΕΞΕΛΙΞΗ ΙΔΕΑΣ	
2.1 Consept	36
2.2 Στρατηγική	42
2.3 Κολάζ	46

Κεφάλαιο 03 : ΣΧΕΔΙΑ	
3.1 Masterplan	52
3.2 Ασπρόμαυρο κολαζ	56
3.3 Αξονομετρικό - Προοπτικό	66
3.4 Κτιριολογικό πρόγραμμα	70
3.5 Αστικές τομές	74

Κεφάλαιο 04 : ΣΧΕΔΙΑ ΣΤΟΝ ΟΓΚΟ	
4.1 Συλλογική μαγειρική	82
4.2 Αποτύπωση κτιρίου	83
4.3 Φελλός	84
4.4 Αξονομετρική έκρηξη	85
4.5 Κολάζ	88
4.6 Κατόψεις, τομές, όψεις	90

Κεφάλαιο 05 : ΣΧΕΔΙΑ ΣΤΟ ΜΑΡΚΕΤ	
5.1 Κολαζ	91
5.2 Αξονομετρικό	100
5.3 Κατόψεις, τομές	104

Κεφάλαιο 06 : ΕΙΚΟΝΕΣ	
6.1 Φωτορεαλιστικές απεικονίσεις	116
6.2 Φωτογραφίες από τη μακέτα	120

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	128
--------------	-----

Κεφ. 01

ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

[1.1] ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ
ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ

Φυσιογνωμικά χαρακτηριστικά

- Πληθυσμός: 25.636
- Προάστιο του Πειραιά
- Βρίσκεται στο Νοτιοδυτικό τμήμα του Λεκανοπεδίου
- Συνορεύει Βόρεια με το Δήμο Χαϊδαρίου και Ανατολικά με το Δήμο Κερατσινίου
- Το δυτικό και Βορειοδυτικό του τμήμα βρέχεται από τον κόλπο της Ελευσίνας
- Τα όρια του αστικού ιστού -> αρκετά αυστηρά -> μη διαθέσιμοι χώροι για επέκταση
- Ο ορεινός όγκος -> έντονη κλίση στα βόρεια
- Κεντρική αρτηρία στα νότια
Στρατιωτική βάση δυτικά -> περιορίζουν τη ζώνη κατοικίας σε μια στενή λωρίδα γης

Εικ. 1: Φωτογραφική απεικόνιση Περάματος¹.

Γενικά χαρακτηριστικά

1. Η ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη και οι εγκαταστάσεις του Ο.Λ.Π. βρίσκονται νότια
2. Βιομηχανικό πάρκο πετρελαιοειδών, βρίσκεται βόρεια της κεντρικής αρτηρίας -> διακόπτει την ομαλή συνέχεια του αστικού ιστού
3. Η πρόσβαση στην πόλη -> μια μοναδική οδό όπου αναλαμβάνει να φέρει ταυτόχρονα την κίνηση της βιομηχανικής ζώνης και του λιμένα
4. Η εμπορική δραστηριότητα αναπτύσσεται παράλληλα στην αρτηρία και περιορίζεται καθ' ύψος κατά δύο οικοδομικά τετράγωνα, δημιουργώντας μια γραμμική κίνηση πεζών

Εικ. 2: Φωτογραφική απεικόνιση Περάματος².

¹ Αντώνης Καπώνης, Πέραμα, Η ιστορία μας, 2019-2020, Πηγή: <http://ilyk-peram.att.sch.gr/perama/>

² iefimerida, Βίντεο: Μια ματιά στο Πέραμα του σήμερα και μία ανασκόπηση στο «χθες», 2022, Πηγή: <https://www.iefimerida.gr> - <https://www.iefimerida.gr/travel/omorfo-perama-toy-simera-kai-mia-anaskopisi-hthes> Βίντεο: Μια ματιά στο Πέραμα του σήμερα και μία ανασκόπηση στο «χθες» - [iefimerida.gr](https://www.iefimerida.gr)

Γεωμορφολογική φυσιογνωμία

--> Το ανάγλυφο του εδάφους χαρακτηρίζεται από έντονες κλίσεις

--> Υψομετρική άποψη αναπτύσσεται από την επιφάνεια της θάλασσας έως το υψόμετρο 265 μ. (κορυφή Αγ. Τριάδας)

Εικ. 3: Φωτογραφική απεικόνιση Περάματος³.

³ ethnos, Ξεκινούν αντιπλημμυρικά έργα στο Πέραμα, 2018, Πηγή: <https://www.ethnos.gr/greece/article/2297/xekinoynantiplhmyrikaergastoperama>

[1.2] ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ

Ιστορικά στοιχεία

- Το όνομα Πέραμα προέρχεται από την θέση του, που αποτελεί «πέρασμα» και λειτούργησε, από την πρώιμη εποχή, ως σταθμός μετάβασης από και προς την Σαλαμίνα.

Εικ. 4: Φωτογραφική απεικόνιση Περάματος⁴.

Εικ. 5: Φωτογραφική απεικόνιση Περάματος⁵.

⁴ greeksapes, Ναυπηγοεπισκευαστικές λειτουργίες στο Πέραμα, 2002, Πηγή: <http://www.greeksapes.gr/index.php/2010-01-21-16-47-29/landscapescat/34-attica/221-perama>

⁵ parallaxi, Μία ματιά στο όμορφο Πέραμα του σήμερα και μία ανασκόπηση στο «χθες». 2022, Πηγή: <http://www.greeksapes.gr/index.php/2010-01-21-16-47-29/landscapescat/34-attica/221-perama>

ανάλυση ιστορική εξέλιξη

1920

Αποκτά τη μορφή κοινότητας, ιδρύονται τα πρώτα ναυπηγεία --> άφιξη νέων κατοίκων, ως επί το πλείστον νησιωτών.

1924

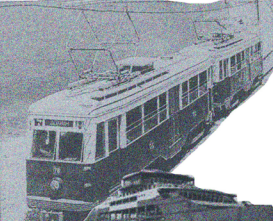
Δημιουργία Ναυπηγοεπισκευαστικής ζώνης (ΝΕΖ) σηματοδοτεί την αρχή της οικιστικής ανάπτυξης του δήμου.

1930

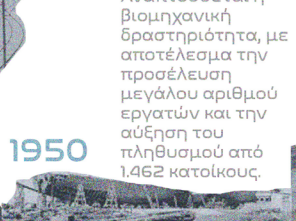
Δημιουργείται ο οικισμός Νέου Ικονίου.

1932

Αναπτύσσεται η βιομηχανική δραστηριότητα, με αποτέλεσμα την προσέλευση μεγάλου αριθμού εργατών και την αύξηση του πληθυσμού από 1.462 κατοίκους.

1934

Ιδρύθηκε η Κοινότητα του Περάματος, με απόσπασή της από το Δήμο Πειραιά.

1936

Κατασκευάζεται ο ηλεκτροκίνητος σιδηρόδρομος/τραμ του Περάματος αρχικά για εξυπηρέτηση του ναυστάθμου, αλλά ταυτόχρονα αποτελούσε βασικό μέσο σύνδεσης αυτού με τον Πειραιά.

1942

Αρχίζει να καταπατάται η περιοχή πάνω από τις γραμμές του τρένου.

1955

Ολοένα ανάπτυξη της ΝΕΖ.

1964

Η κοινότητα Περάματος γίνεται δήμος με 14.700 κατοίκους.

1974

Οι αστυνομικές αρχές και η πολεοδομία απομακρύνουν τους καταπατητές γκρεμίζοντας τα σπίτια τους.

Σήμερα

Εικ. 6: Κολάζ ιστορικής εξέλιξης

ανάλυση χρονολόγιο εξέλιξης

1920

Αρχή δημιουργίας οικισμού.

1924

Αρχή καταπάτησης της περιοχής πάνω από τις γραμμές του τρένου.

1930

Δημιουργία οικισμού Νέου Ικονίου --> ανατολικότερο τμήμα του δήμου, έκτοτε όμως δεν επεκτάθηκε περαιτέρω, μέχρι τη δεκαετία του 1980.

1932

Κατασκευή εγκαταστάσεων της εταιρίας πετρελαιοειδών, SHELL.

1934

Ίδρυση της Κοινότητας του Περάματος.

1936

Κατασκευή ηλεκτροκίνητου σιδηρόδρομου/τραμ.

1940

Ανοικοδόμηση περιοχής -> μετά την προσέλευση μεγάλου αριθμού ατόμων, αναζητούν εργασία στις γειτονικές βιομηχανίες --> αποτέλεσμα δημιουργία οργανικού οικισμού, αμιγούς κατοικίας, --> διαφοροποίηση από τον υπόλοιπο αστικό ιστό.

1942

Έλευση μεγάλου αριθμού προσφύγων από τη Μ. Ασία.

1945

Έως 1945: Ο οικισμός μέχρι το Β' παγκόσμιο πόλεμο έχει διαμορφωθεί γραμμικά κατά μήκος της παραλίας και πάνω από τη ΝΕΖ.

1946

Ξεκινάει σταδιακά η οικιστική ανάπτυξη.

1950

Σταδιακή ένταξη του Περάματος στο σχέδιο πόλης, χωρίς όμως καμία πρόνοια για ρυμοτομία και κοινόχρηστους χώρους.

1955

Μεταφορά Ναυπηγοεπισκευαστικών μονάδων από τον Πειραιά στο Πέραμα.

1964

Η κοινότητα Περάματος γίνεται δήμος.

1965

Ο ΟΛΠ περιφράσσει 4,5 χιλ. της παραλίας, αποκόβοντας την πόλη από τη θάλασσα. Το ΥΚΥ παραχωρεί 350 αδιάθετα οικ. για κοινωνικές χρήσεις. Εκεί εγκαθίστανται οι εταιρίες πετρελαιοειδών, τα λεγόμενα "καζάνια".

1968

Ανάπτυξη Περάματος, κατασκευή έργων υποδομής.

1974

Αρχίζει να αναπτύσσεται ο οικισμός αυθαίρετων στη δύσβατη πλαγιά του Περάματος από άστεγους εργάτες. Επίσης το Πέραμα αναπτύσσεται από το νότο προς το βορρά.

1986

Ο ΟΛΠ με ανεξέλεγκτες επιχωματώσεις 800 στρεμμάτων και σχεδιάζοντας επιχωμάτωση άλλων 1500 στρεμμάτων μετατρέπει το Πέραμα σε μη παράλια

1989

Η πρόσβαση στο βόρειο τμήμα του οικισμού γίνεται δύσκολη, λόγω της μορφολογίας του εδάφους, η ανάπτυξη όμως συνέχισε πάνω από τις εγκαταστάσεις πετρελαιοειδών και ανατολικά.

1990

Έντονη ανοικοδόμηση του Ν. Ικονίου. Ραγδαία εξέλιξη μέχρι το 2000.

1993

Ολοκληρώνεται το σχέδιο πόλης.

2011

Ανοίγεται δρόμος βόρειο του Ν. Ικονίου, οποίος αποτελεί δεύτερη είσοδο για το δήμο.

Εικ. 7: Κολάζ χρονολογικής εξέλιξης

[1.3] Καθημερινή ζωή - ταξικές διαφορές

Αναφορά στο βιβλίο της Ντίνας Βαίου

- Η Ντίνα Βαίου στο βιβλίο “Η ΑΘΕΑΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ” σχολιάζει τη συμπίεση των γυναικών ανάμεσα στην «αθέατη» εργασία του σπιτιού και των παιδιών, και στην παραγωγική εργασία στο σπίτι ή εκτός σπιτιού. Αναλύει το οικιστικό περιβάλλον κατοικίας και συνοικίας, την ανεπάρκεια της Εκπαίδευσης που λειτουργεί σε βάρδιες, πράγμα που εμποδίζει την εύρεση εργασίας εκτός σπιτιού στις γυναίκες, αλλά και την ανάγκη εργασίας τους. Σημειώνει τη μισθολογική ανισότητα των εργαζομένων γυναικών και τα ποσοστά ανεργίας τους, όπως κατανέμονται κυρίως στους φτωχότερους Δήμους. Αναλύει την «αγορά εργασίας» στην περιοχή και τη ΝΕΖ (Ναυπηγο-Επισκευαστική Ζώνη), και τις καταστάσεις που αυτή δημιουργεί.

Αναλύει, στη συνέχεια, την «πολεοδομική ιστορία» του και την ανάμειξη των κομματαρχών, τους αγώνες των κατοίκων. Το κεφάλαιο κλείνει με σύντομη σκιαγράφηση της σημερινής κατάστασης που το Πέραμα εντάχθηκε στο σχέδιο, πολυκατοικοποιήθηκε, αλλά τα προβλήματα της παραγωγικής και της αθέατης εργασίας παραμένουν, και μάλιστα σε καθεστώς αυξημένης ανεργίας και κρίσης.

ανάλυση

Οικονομικά ενεργός πληθυσμός κατά φύλο, 1971, 1981, 2011

Στατιστικός πίνακας

	Οικ. ενεργός πληθυσμός	Απασχολούμενος /οι άνεργες/οι	Οικ. μη ενεργός πληθυσμός	Πληθυσμός 15 ετών και άνω
1971				
γυναίκες	952	36 (3,6%)	6.668 (87,1%)	7.656 (100%)
άνδρες	4.316	186 (4,1%)	2.572 (36,4%)	7.074 (100%)
ΣΥΝΟΛΟ	5.268	222	9.240	14.730
1981				
γυναίκες	1.196	70	8.155	9.421 (100%)
άνδρες	5.571	290 (4,9%)	2.943	9.104 (100%)
ΣΥΝΟΛΟ	7.067	360	11.098	18.525
2011				
γυναίκες	3.310	1.209 (26,5%)	8.422 (65,1%)	12.941 (100%)
άνδρες	5.035	1.704 (25,3%)	5.709 (45,9%)	12.448 (100%)
ΣΥΝΟΛΟ	8.345	2.913	14.131	25.389

φήμισμένη για τους τεχνίτες της, τους μάστορες και τους εργάτες που μπορούσαν να κάνουν τα πάντα(μόνο άντρες δουλεύουν-γυναίκες άνεργες/στο σπίτι)

χρεοκοπημένος δήμος που πολλές φορές δεν έχει χρήματα να πληρώσει τους υπαλλήλους του, χωρίς οδικά δίκτυα στην περιοχή του Άνω Περάματος, με σπίτια στο βουνό χωρίς νερό και ρεύμα, σε κατάσταση εγκατάλειψης, και πολυκατοικίες-«τέρατα» που έχουν χτιστεί τις τελευταίες δεκαετίες και κάνουν πολύ έντονη την αντίθεση μεταξύ παλιού και νέου. Στο στάδιο, την Πρόνοια, παίζουν καθημερινά εκατοντάδες πιτσιρίκια σε άθλιες συνθήκες, τα σκουπίδια πολλές φορές γίνονται βουνά λόγω της οικονομικής δυσκολίας του δήμου να πληρώσει περισσότερα απορριμματοφόρα κι ένα πρόβλημα που είναι πιο βασικό και μεγαλύτερο απ’ όλα: την **ανεργία**, η οποία αυτήν τη στιγμή ξεπερνάει το **60%**.

Εικ. 8: Ανάλυση οικονομίας κατά φύλο

Συμπερασματικά:

1. **Συμπίεση των γυναικών** ανάμεσα στην «**αθέατη**» εργασία του σπιτιού και των παιδιών και στην παραγωγική εργασία στο σπίτι ή εκτός σπιτιού.
2. **Ανεπάρκεια της Εκπαίδευσης** εμποδίζει την εύρεση εργασίας εκτός σπιτιού στις γυναίκες, αλλά και την ανάγκη εργασίας τους.
3. **Μισθολογική ανισότητα** των εργαζομένων γυναικών και τα ποσοστά ανεργίας τους.
- 4.**Πολυκατοικοποίηση** τα προβλήματα της παραγωγικής και της αθέατης εργασίας παραμένουν.

Επίσης μετά το Β παγκόσμιο πόλεμο, με τη μεγάλη αύξηση του ελληνόκτητου εμπορικού στόλου, ιδρύονται **μεγάλα ναυπηγεία** και **συναρτημένες επιχειρήσεις** σε συναφείς κλάδους: χυτήρια, σιδηροκατασκευές, ηλεκτροτεχνουργεία, επισκεαστήρια μηχανών που κατασκευάζουν, επισκευάζουν και μετασκευάζουν εξαρτήματα και δημιουργούν σημαντική ζήτηση **(ανδρικής) εργασίας**.

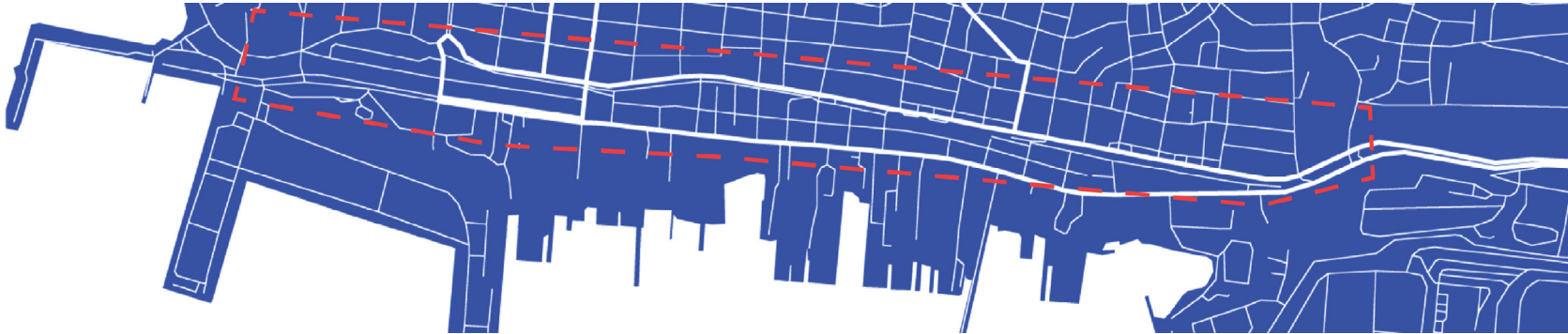
Πληθυσμιακή εξέλιξη, 1928-2011

Έτος	Πληθυσμός
1928	338
1940	1462
1951	4900
1961	14964
1971	18258
1981	23012
1991	24119

Στον **ανδρικό κόσμο δουλειάς** και κοινωνικοποίησης που συγκροτείται γύρω από τη ΝΕΖ, οι **ευκαιρίες απασχόλησης για τις γυναίκες είναι πολύ περιορισμένες**, ενώ οι κρίσεις και η ανεργία θεωρείται ότι αποτελούν ανδρικό πρόβλημα, ότι επηρεάζουν μόνο τους άνδρες. Αντίθετα, **οι οικιακές εργασίες**, όπως και οι τρόποι με τους οποίους μπορεί να συνδυαστεί η μη κανονικότητα της εργασίας των ανδρών με μια στοιχειώδη κανονικότητα στην καθημερινή ζωή της οικογένειας, αποτελούν **γυναικεία αρμοδιότητα**.

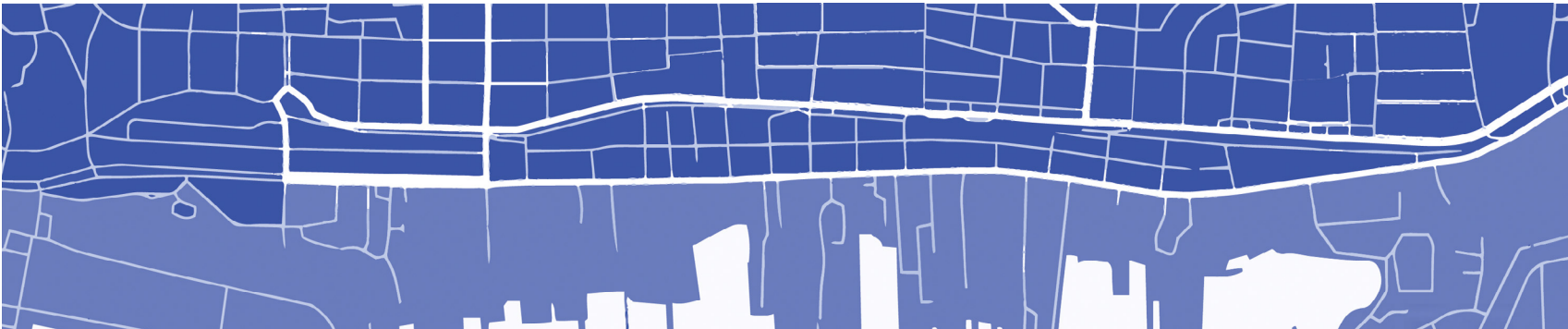
Περιοχή ανάλυσης

Η περιοχή ανάλυσης είναι το Πέραμα και πιο συγκεκριμένα οι δύο κεντρικοί άξονες, ο ένας της λεωφόρου Δημοκρατίας (ο οποίος διασχίζει το δήμο κατά μήκος σε όλη του την έκταση) και ο δεύτερος δρόμος η Λεωφόρος Ειρήνης ο οποίος βρίσκεται στον ακριβώς από πάνω δρόμο.

Αστικά τετράγωνα

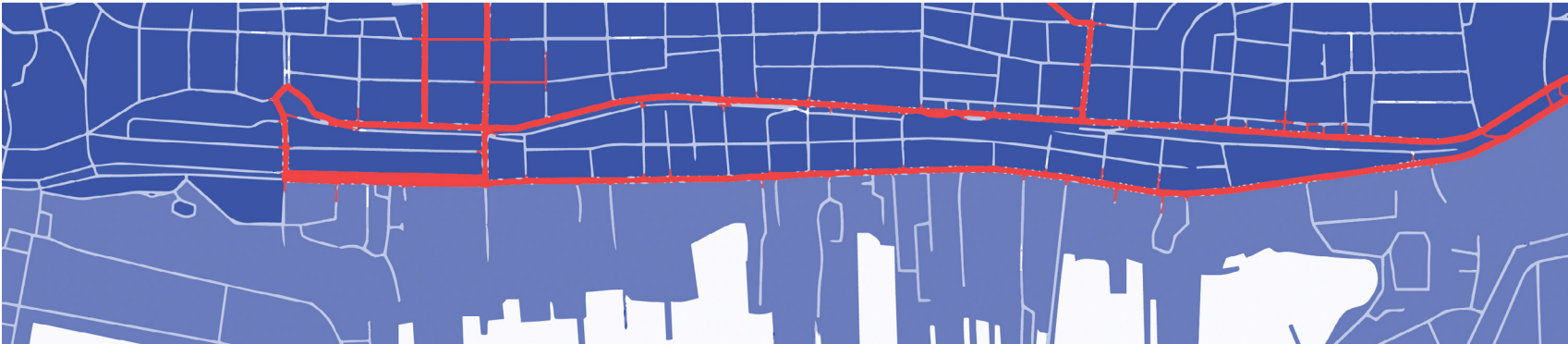
Όσον αφορά τα αστικά τετράγωνα στα οποία θα αναφερθούμε πρόκειται για αυτά που βρίσκονται πάνω από Λεωφ. Ειρήνης, καθώς και για αυτά που βρίσκονται πάνω από τη Λεωφ. Δημοκρατίας.

Κεντρικοί δρόμοι

Όσον αφορά τους κεντρικούς δρόμους με τους οποίους έχουμε ασχοληθεί αρχικά η Λεωφ. Δημοκρατίας, ξεκινώντας από τα ανατολικά του δήμου, είναι διπλής κατεύθυνσης, ενώ στο δυτικό του τμήμα, ο δρόμος γίνεται μονής κατεύθυνσης.

Παρόλα αυτά βέβαια, το βορειοδυτικό Πέραμα έχει αναπτυχθεί περισσότερο και διαθέτει και άλλους μεγάλους δρόμους, όπως είναι : η 25η Μαρτίου, η Καραολή και Δημητρίου και η Φλέμινγκ.

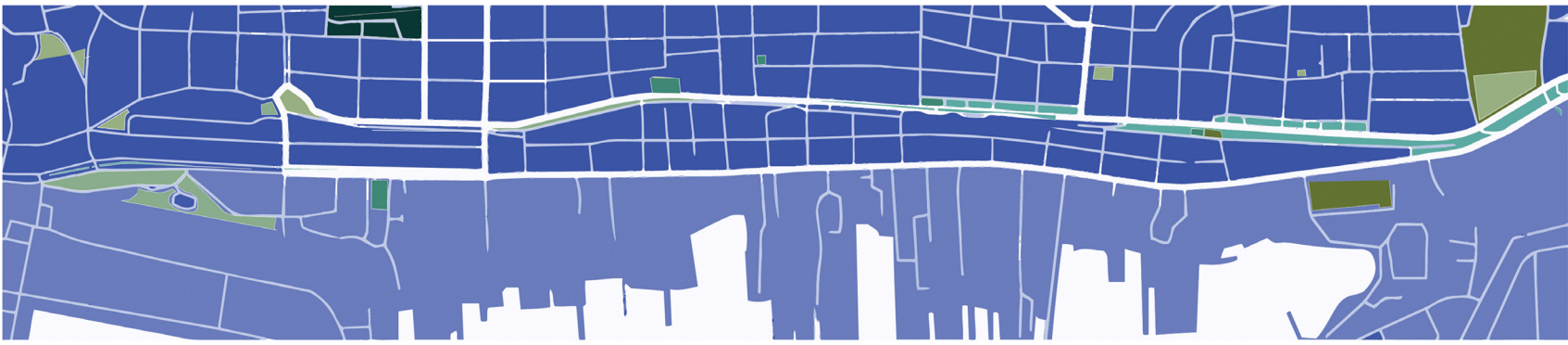

Χώροι πρασίνου

Οι χώροι πρασίνου στην περιοχή του κεντρικού Περάματος περιορίζονται σε μικρές νησίδες πρασίνου, οι οποίες βρίσκονται διάσπαρτες σε όλη την έκταση του δήμου. Όσον αφορά τους υπόλοιπους χώρους πρασίνου διακρίνουμε ένα

πάρκο στο βορειοδυτικό του κομμάτι, δύο γήπεδα στο ανατολικό κομμάτι μπαίνοντας στο Πέραμα, τρεις μικρές παιδικές χαρές οι οποίες θα λέγαμε ότι δεν είναι σε καλή κατάσταση, καθώς σίγουρα χρειάζονται έναν επανέλεγχο -

μία συντήρηση. Επιπρόσθετα, υπάρχουν ελάχιστες πλατείες σε κακή κατάσταση διότι είναι παρατημένες και καθόλου προσεγμένες, ενώ σε αντίθεση το Πέραμα διαθέτει αρκετούς ελεύθερους χώρους πρασίνου προς εκμεταλευση του.

- ΠΑΡΚΑ
- ΓΗΠΕΔΑ
- ΠΑΙΔΙΚΗ ΧΑΡΑ
- ΠΛΑΤΕΙΕΣ
- ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΧΩΡΟΣ ΠΡΑΣΙΝΟΥ
- ΝΗΣΙΔΑ

Πρόσβαση συγκοινωνίας/πεζών

Όσον αφορά αρχικά την πρόσβαση στα μέσα μαζικής μεταφοράς:

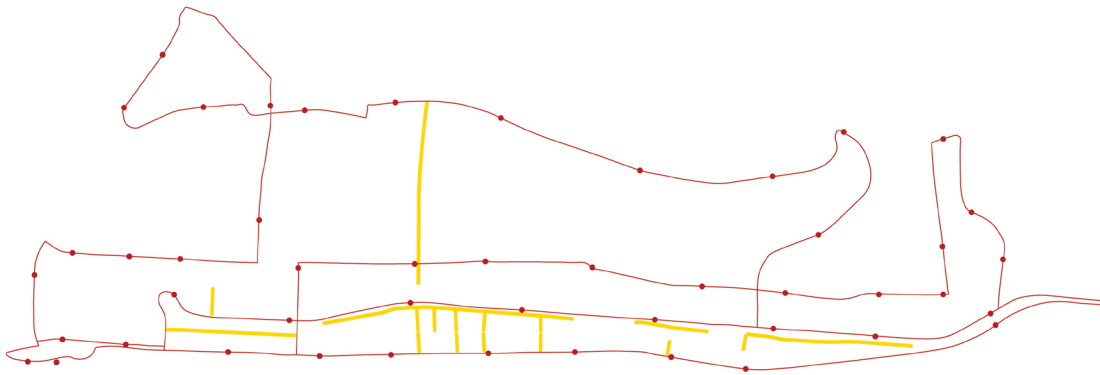
- Ο δήμος συνδέεται άμεσα με την ευρύτερη περιοχή του Πειραιά και της Αθήνας μέσω των συγκοινωνιών του ΟΑΣΑ
- με τον Ηλεκτρικό Σιδηροδρομικό Σταθμό

- Επίσης από το λιμάνι του δήμου ξεκινούν επιβατικά καράβια, που συνδέουν το Πέραμα με τη Σαλαμίνα.
- Από την άλλη το δίκτυο των πεζών, χαρακτηρίζεται από αρκετά πεζοδρόμια τα οποία βέβαια είναι αρκετά μικρά, ενώ ελάχιστοι είναι οι πεζόδρομοι.

Πιο συγκεκριμένα, το δήμο εξυπηρετούν πέντε γραμμές λεωφορείων, εκ των οποίων:

- η 818 (Λιμάνι Περάματος-Άνω Πέραμα) κάνει κυκλική διαδρομή στο δυτικό τομέα του Περάματος,
- η 819 (Πέραμα- Νεκροταφείο Σχιστού) διασχίζει κατά μήκος το δήμο και συνδέει το λιμάνι με τον ανατολικό Πέραμα,

- οι άλλες δύο (Β18, Γ18 Ομόνοια-Πέραμα) εισέρχονται στο δήμο διασχίζοντας τη Λ. Δημοκρατίας και Λ. Ειρήνης και ενώνουν το Πέραμα με την Ομόνοια⁶.
- Τέλος η γραμμή 843 (Πειραιάς-Πέραμα) ενώνει το δήμο με τον Πειραιά.

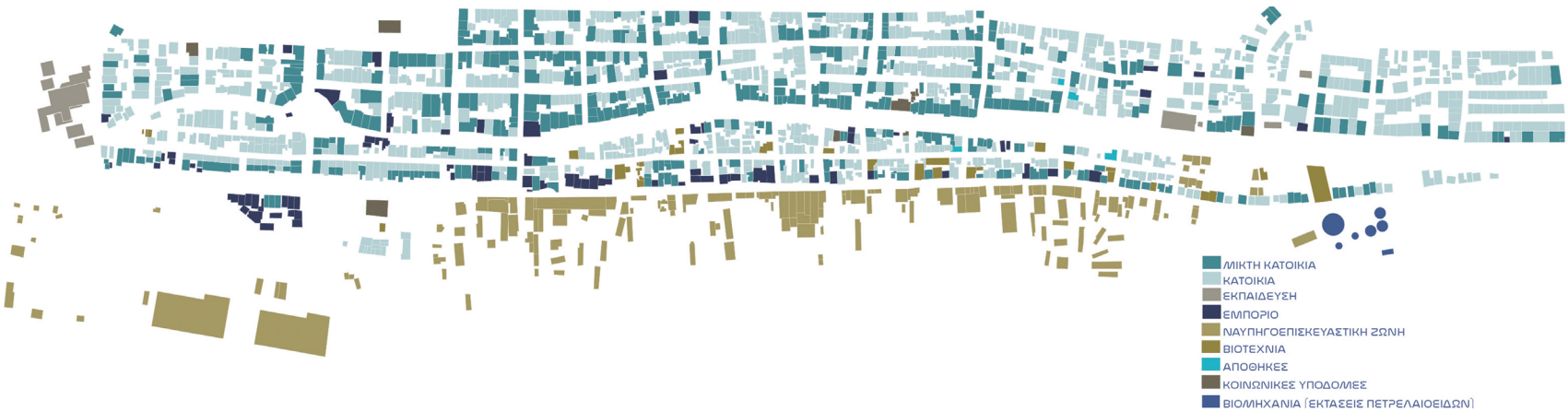
⁶ [Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών. <http://www.oasa.gr>]

Χρήσεις γης

- Από τον χάρτη των χρήσεων γης του Περάματος μπορούμε εύκολα να διαπιστώσουμε ότι αρχικά η κατοικία εξαπλώνεται στο μεγαλύτερο τμήμα του Περάματος και πιο συγκεκριμένα κυριαρχεί στο βόρειο τμήμα του,
- επιπλέον, σε όλη την κάτω λεωφόρο βρίσκουμε το εμπόριο, τις βιοτεχνίες και τις αποθήκες.

- ενώ οι μικτές χρήσεις είναι κυρίως στις όψεις των κεντρικών λεωφόρων (δηλαδή κατοικίες οι οποίες αναμιγνύονται με άλλες χρήσεις, όπως το εμπόριο, τις αποθήκες, τη βιοτεχνία κ.α),
- ενώ ανατολικά αρχίζουν οι βιομηχανίες με τις εκτάσεις πετρελαιοειδών.

- Ταυτόχρονα το εμπόριο συγκεντρώνεται όσο πλησιάζουμε τη θάλασσα, ενώ σε όλη την έκταση του λιμανιού υπάρχει η ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη.
- Τέλος οι κοινωνικές υποδομές βρίσκονται διάσπαρτες στο κέντρο.

Αστικά κενά

- Έπειτα από έρευνα της περιοχής παρατηρήσαμε
- 1. μερικά κενά μέσα στα αστικά τετράγωνα, καθώς και
- 2. μερικά εγκαταλελειμμένα κτίρια τα οποία είναι προς κατεδάφιση.

Εκπαιδευτικές δομές

- Όσον αφορά τις εκπαιδευτικές δομές, μπορούμε εύκολα να παρατηρήσουμε ότι στο κέντρο του Περάματος υπάρχουν ελάχιστα σχολεία καθώς τα περισσότερα βρίσκονται είτε στο βόρειο τμήμα, είτε μπαίνοντας στο ανατολικό, είτε στην άλλη άκρη στο δυτικό Πέραμα.
- Πιο συγκεκριμένα από τον τομέα της πρωτοβάθμιας έχουμε ένα δημοτικό σχολείο, ενώ στον τομέα της δευτεροβάθμιας έχουμε ένα γυμνάσιο και ένα λύκειο.

Κοινωνικές υποδομές - υγεία - πρόνοια

- Από την άλλη στον τομέα των κοινωνικών υποδομών - υγείας και πρόνοιας, στο δήμο λειτουργεί
 1. ένα κέντρο ψυχικής υγείας,
 2. μία κοινωνική υπηρεσία (πρόνοια),
 3. ένα διαγνωστικό κέντρο - πολυιατρεία,
 4. ένας σταθμός προστασίας μάνας και παιδιού,
 5. τρία κέντρα υγείας (πεδυ - εοπυυ),
 6. ένα εφκα και τέλος
 7. ένα ΚΕΠ.
- Ώς παρατήρηση λοιπόν σε όλες τις κοινωνικές υποδομές-υγείας και πρόνοιας θα πρέπει επίσης να προσθέσουμε ότι πρόκειται για εγκαταλελειμμένα κτίρια με ανεπάρκεια τόσο στον εξοπλισμό όσο και στις εγκαταστάσεις, ενώ ταυτόχρονα οι υποδομές είναι ελάχιστες με τις περισσότερες να υπολειτουργούν.

Πολιτιστικές υποδομές

- Επιπλέον, στις πολιτιστικές υποδομές έχουμε,
 1. το μουσείο Ναυτικής Παράδος στην δυτική πλευρά του Περάματος,
 2. το ανοιχτό δημοτικό θέατρο «Μίκης Θεοδωράκης» ξανά στην δυτική πλευρά και μάλιστα δίπλα από το μουσείο, επιπλέον υπάρχει
 3. μία βιβλιοθήκη, καθώς και
 4. ένα πολιτιστικό κέντρο.
- Διαπιστώνουμε ξανά λοιπόν, ότι οι πολιτιστικές υποδομές που υπάρχουν στο Πέραμα είναι ελάχιστες και δεν αντιστοιχούν στο μεγάλο αριθμό κατοίκων.

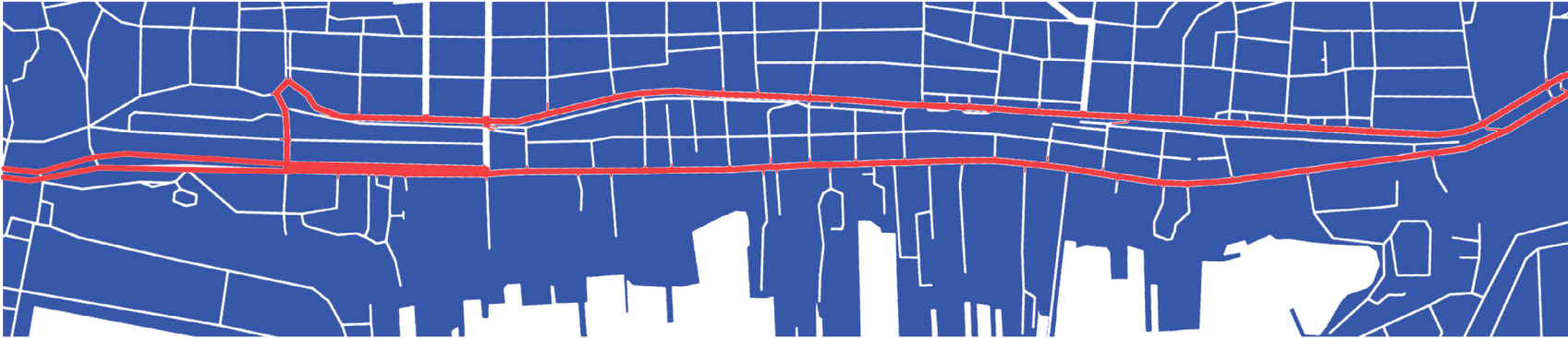

Κεφ. 02

ΕΞΕΛΙΞΗ ΙΔΕΑΣ

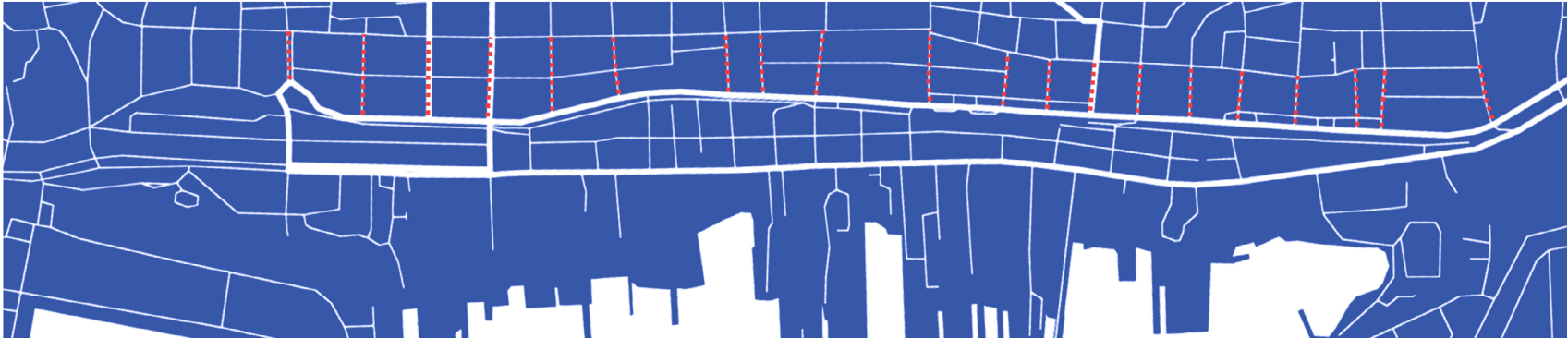
Κεντρικοί οριζόντιοι άξονες

- Τα πρώτα στοιχεία της ιδέας προκύπτουν από την ανάγνωση της ευρύτερης περιοχής του Περάματος. Δύο κεντρικές διαδρομές, παράλληλες μεταξύ τους, ορίζουν την κεντρική κίνηση διατρέχοντας όλο το Πέραμα, παρέχοντας μια γρήγορη μετάβαση από την ανατολική στην δυτική πλευρά της πόλης.

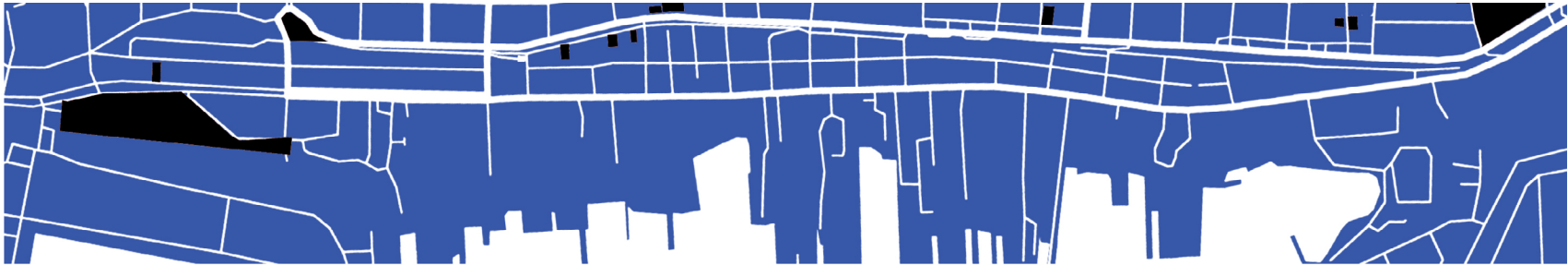
Κεντρικοί κάθετοι άξονες

- Στην συνέχεια ξεχωρίζουμε τους κάθετους άξονες που διατρέχουν το κέντρο του Περάματος και βρίσκονται πάνω από την Λεωφ. Ειρήνης.

Αστικά κενά

- Πάνω στους προηγούμενους δρόμους επιλέξαμε συγκεκριμένα αστικά κενά λαμβάνοντας υπόψη
 1. Τη θέση
 2. Τις τριγύρω χρήσεις
 3. Την πρόσβαση
 4. Την ανάγκη ανάδειξης του κάθε τετραγώνου.

Abstract diagram

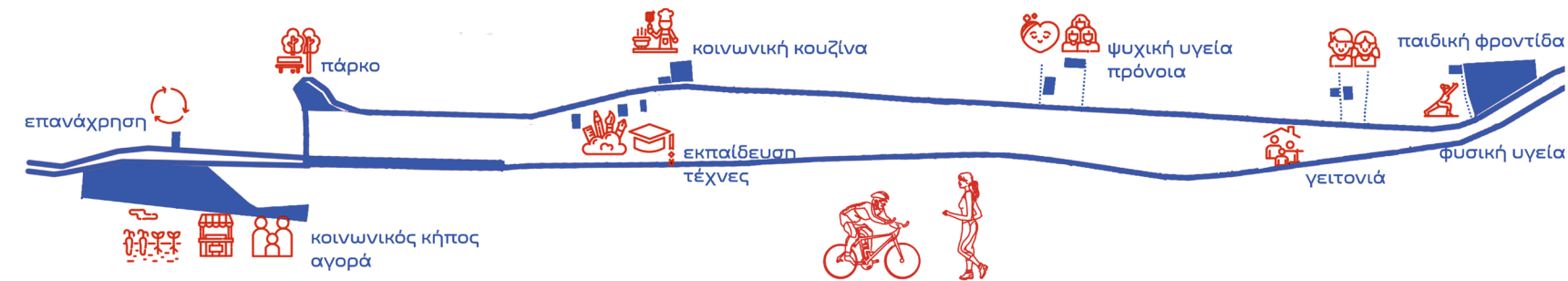
- Έτσι καταλήγουμε στη δημιουργία μιας ανάπλασης που ξεκινάει από το ανατολικό κομμάτι μέχρι το δυτικό κομμάτι κάνοντας μια λούπα η οποία περιλαμβάνει τους κεντρικούς δρόμους, τα αστικά κενά διαφόρων μεγεθών, τις πλατείες και τα πάρκα με στόχο την αλλαγή της όψης του Περάματος.

Λειτουργίες

Στόχος μας είναι να εστιάσουμε σε συγκεκριμένες ελλείψεις και προβλήματα του οικισμού, έτσι προσθέτουμε νέες λειτουργίες που θα ενισχύσουν:

- την έννοια της κοινότητας,
 - θα δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας,
 - θα δώσουν ευκαιρίες μόρφωσης και εξέλιξης σε άτομα μεγαλύτερης ηλικίας,
- θα ενισχύσουν το καλλιτεχνικό ενδιαφέρον της κοινότητας,
 - θα δημιουργήσουν χώρους φιλοξενίας και φροντίδας
 - ενώ ταυτόχρονα θα βγάλουν το γυναικείο φύλο απ την αθέατη εργασία του σπιτιού.

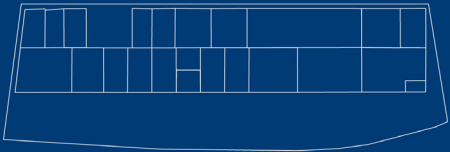

Στρατηγική ανάπλασης αστικού τετραγώνου

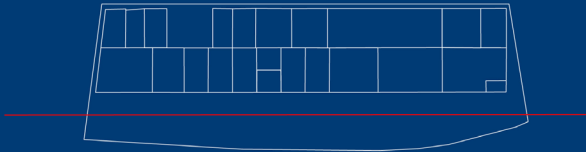
Αρχικά τα οικοδομικά τετράγωνα τα οποία συναντάμε στον άξονα με τον οποίο ασχολούμαστε θα τα χαρακτηρίζαμε ιδιόρυθμα καθώς λίγα είναι εκείνα τα τετράγωνα όπου διαθέτουν ελεύθερο χώρο μπροστά. Έτσι εκμεταλλευόμενοι αυτόν τον χώρο, η βασική ιδέα ξεκινάει με την :

- Χαραξη της ευθείας η οποία έχει ως στόχο το διαχωρισμό του χώρου σε δύο μέρη.
- Επιπλέον πολλά από τα κτίρια της όψης εκμεταλλεύονται αρκετό από τον ελεύθερο χώρο μπροστά έτσι τοποθετείται πλακόστρωση στο πάνω μέρος δημιουργώντας έναν δημόσιο χώρο με ελεύθερη κίνηση και χαράσσεται περιμετρικά το πεζοδρόμιο του οποίου έχουμε αυξήσει το πλάτος.
- Στην συνέχεια στο κάτω μέρος της χάραξης δημιουργούμε ίσους ημικύκλιους και τους τοποθετούμε με τις ίδιες αποστάσεις, θέλωντας να δημιουργήσουμε ένα παιχνίδι και μια διαφορετική ανάλυση των οικοπέδων.

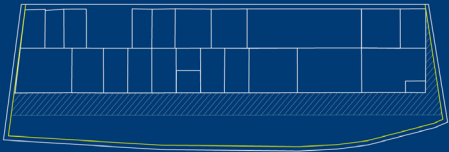
- Έτσι στο κάτω μέρος της χάραξης τοποθετούμε πράσινο με μια πυκνή φύτευση δέντρων για μεγαλύτερη σκίαση καθώς και καλλωπιστικά φυτά, ενώ στους ημικύκλιους δημιουργούμε στάσεις για ξεκούραση τοποθετώντας πλακόστρωση.
- Με αυτόν τον τρόπο ξεκινάνε σιγά σιγά να εμφανίζονται οι βασικοί χώροι και οι πορείες.

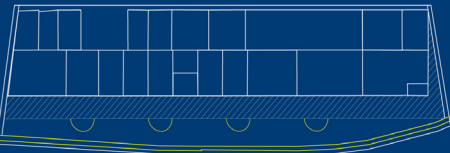
υφιστάμενη κατάσταση

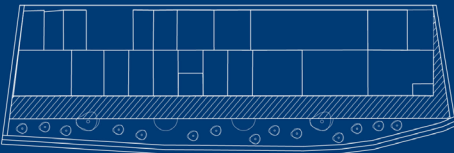
διαχωρισμός με οριζόντιο άξονα

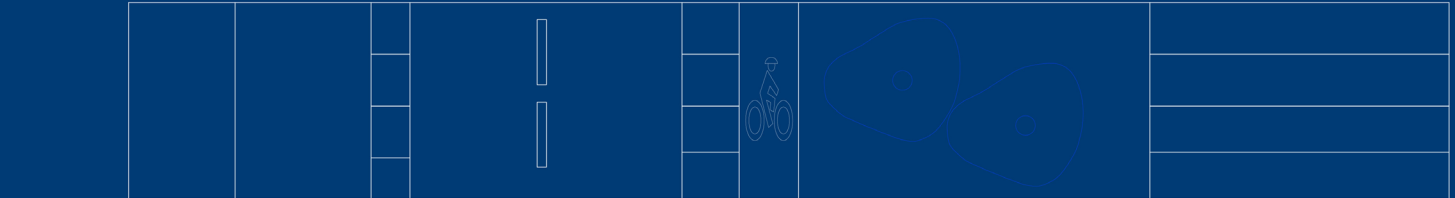
δημιουργία δημόσιου χώρου-περιμετρική πεζοδρόμηση

προσθήκη ποδηλατόδρομου-ημικυκλιων

διαμόρφωση πρασίνου

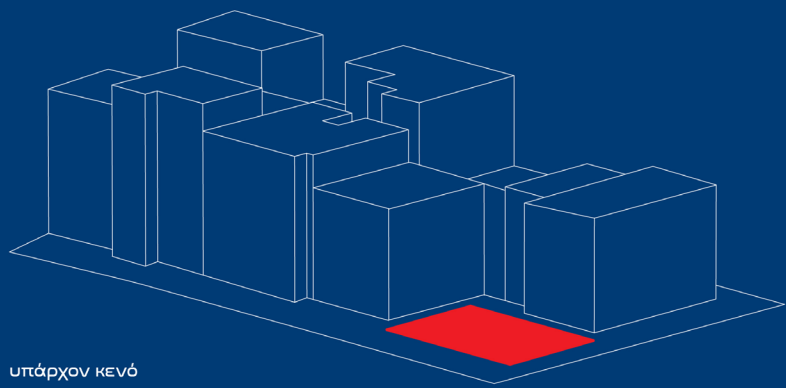

αστική τομή

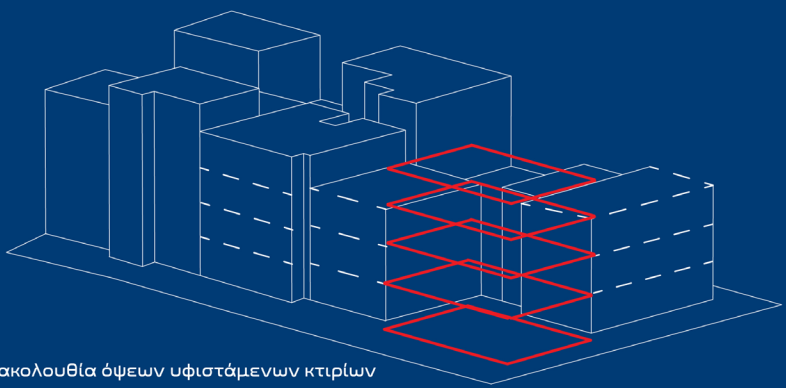
Στρατηγική κάλυψης κενού στο αστικό τετράγωνο

Όσον αφορά την στρατηγική κάλυψης κενού στο αστικό τετράγωνο, έχουμε ακολουθήσει

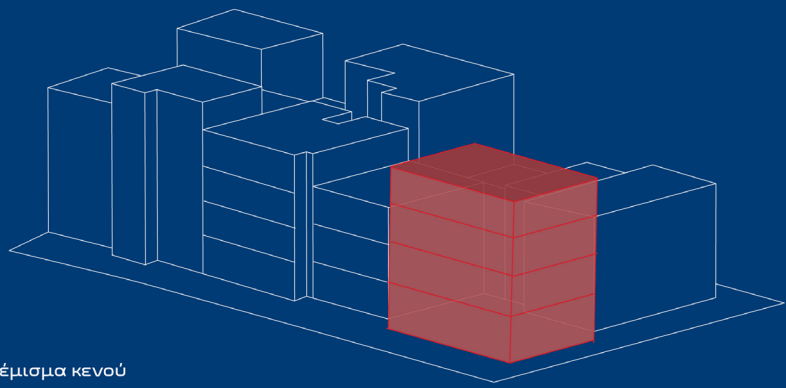
- τις όψεις των δίπλα κτιρίων καθορίζοντας και του νέου κτιρίου
- Έπειτα γεμίσαμε το κενό του τετραγώνου ομαλά σύμφωνα με τους γειτονικούς όγκους, ώστε να υπακούει το ρυθμό των υπόλοιπων κτιρίων
- και τέλος τοποθετήσαμε ένα μεταλλικό σκελετό σύμφωνα με τις προηγούμενες λύσεις που αποτελεί το κέλυφος του όγκου και καθορίζει το σχήμα του.

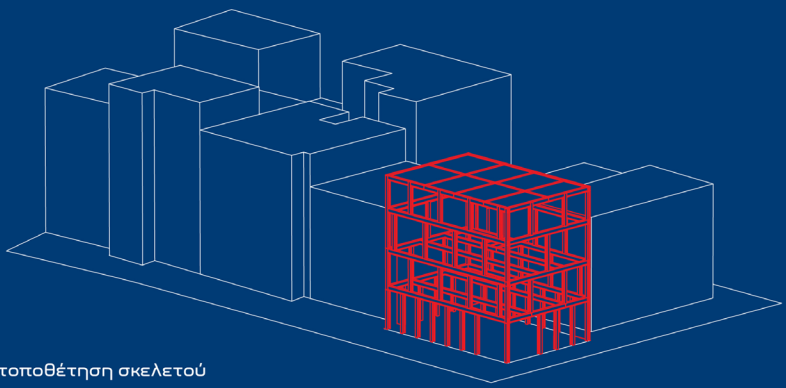
υπάρχον κενό

ακολουθία όψεων υφιστάμενων κτιρίων

γέμισμα κενού

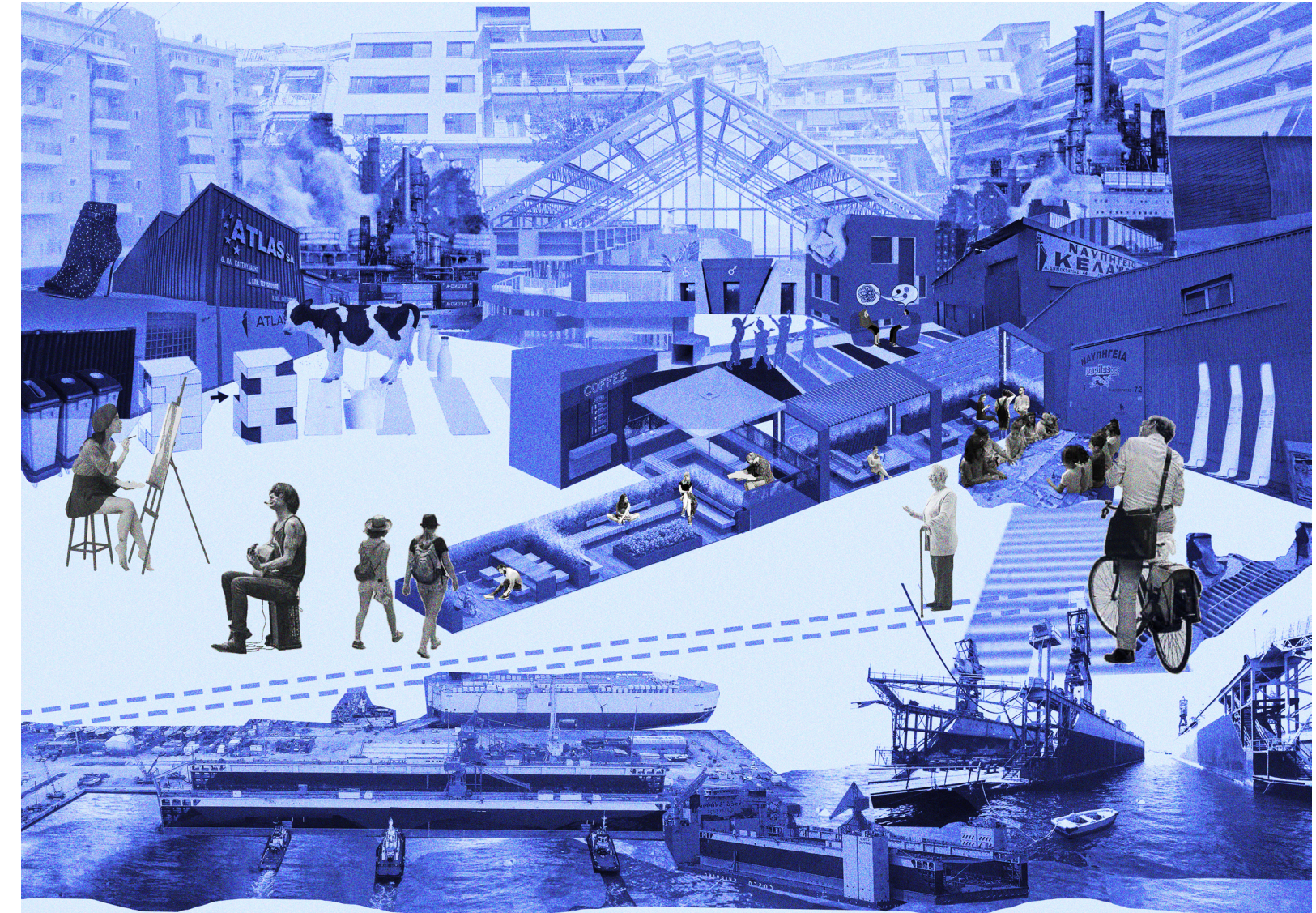
τοποθέτηση σκελετού

[2.3] ΚΟΛΑΖ

Ατμόσφαιρα

Στην συνέχεια προσπαθήσαμε να αποτυπώσουμε με κάποια κολάζ, την αίσθηση και την ατμόσφαιρα που θέλουμε να επικρατεί. Έτσι αντικρίζουμε αρχικά τις δύο ζώνες του Περάματος, η μία είναι το λιμάνι και η δεύτερη οι πολυκατοικίες, ενώ εσωτερικά αυτών των δύο έχουμε τοποθετήσει τις δικές μας χρήσεις, οι οποίες είναι :

1. η απασχόληση παιδιών και νέων,
2. το κέντρο ψυχικής υγείας και πρόνοιας,
3. το κέντρο δια βίου μάθησης,
4. η συλλογική ανοιχτή κουζίνα,
5. τα εργαστήρια επανάχρησης αντικειμένων,
6. οι κοινωνικές καλλιέργειες,
7. η αγορά και η έκθεση αντικειμένων.

Εικ. 9: Κολάζ αντικειμένων - χρήσεων

Υποκείμενα και ενασχόληση τους

Στο δεύτερο κολάζ παρουσιάζουμε τα υποκείμενα που μας απασχόλησαν στην έρευνά μας καθώς και οι νέες ευκαιρίες που τους δίνονται, οι οποίοι είναι:

- οι ηλικιωμένοι,
 - τα παιδιά,
 - οι νέοι και
 - οι γυναίκες.
- Καθώς και οι δραστηριότητες τους οι οποίες είναι:
- η γυμναστική
 - η μαγειρική
 - τα καλλιτεχνικά
 - ο ελεύθερος χρόνος στην πόλη
 - και η ενασχόληση με την καλλιέργεια

Εικ. 10: Κολάζ υποκειμένων

Κεφ. 03

ΣΧΕΔΙΑ

Σχέδιο

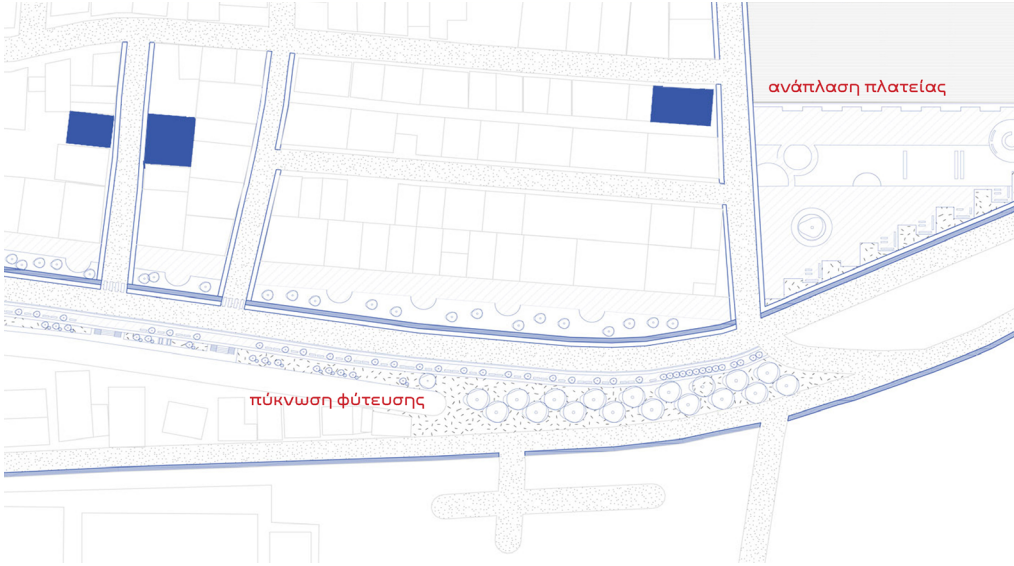
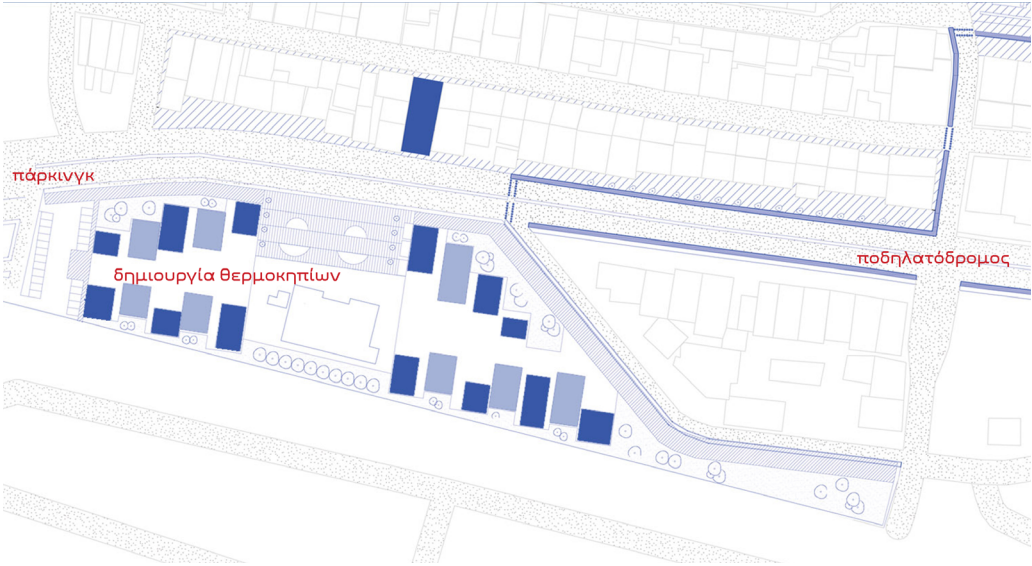
- Μπορούμε εύκολα να αντικρίσουμε τις δύο ζώνες που έχουμε ασχοληθεί. Η πρώτη ζώνη είναι
- Ο κεντρικός άξονας της Λεωφ. Δημοκρατίας, η οποία διασχίζει το δήμο κατά μήκος σε όλη του την έκταση, ενώ η δεύτερη ζώνη είναι ο παράλληλος δρόμος Λεωφ. Ειρήνης που βρίσκεται πάνω από τη Λεωφ. Δημοκρατίας.
 - Και στις δύο ζώνες φαίνεται η ανάπτυξη κατά μήκος των οδών με στόχο την εύκολη πρόσβαση και κινητικότητα, ενώ ταυτόχρονα αντικρίζουμε και την προσθήκη των νέων όγκων.

Στο συγκεκριμένο σχέδιο εκτός από την στρατηγική των τετραγώνων καθώς και το πρόγραμμα που έχουμε τοποθετήσει, μπορούμε να αντικρίσουμε και τους δύο άξονες ποδηλατοδρόμων (ο ένας στον επάνω δρόμο να πηγαίνει και ο άλλος στον κάτω να γυρίζει).

Σχέδιο

- Ξεκινώντας από τα δεξιά προς τα αριστερά έχουμε:
- 1. Την ανάπλαση της πλατείας που βρίσκεται στα ανατολικά δίπλα από το γήπεδο με στόχο τη δημιουργία ενός χώρου αξιοποιήσιμου τόσο από τους κατοίκους όσο και από τους νέους που θα περνάνε τον ελεύθερο τους χρόνο. Κατά μήκος έχει προστεθεί νέα, πυκνή φύτευση, ενώ έχουμε μεγαλώσει και το πλάτος των πεζοδρομίων που αποτελεί πρόβλημα του δήμου.
 - 2. Στην συνέχεια έχουμε την ανάπλαση της κεντρικής πλατείας. Σε όλη την ανάπλαση μεριμνήσαμε να μεγαλώσουμε τους ελεύθερους χώρους ώστε να αποτελούν σημεία, έκφρασης, ξεκούρασης και περιπάτου.
 - 3. Τέλος έχουμε την αγορά όπου μαζί με τις καλλιέργειες-θερμοκήπια προσδίδουν μια νέα πνοή στους κατοίκους εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα έναν πιο υγιεινό τρόπο τροφής.

[3.2] ΑΣΠΡΟΜΑΥΡΑ ΚΟΛΑΖ

Ολόκληρη απεικόνιση του
Περάματος

- Έμπνευση του σχεδιασμού αποτέλεσε το βραβευμένο έργο “la villette” της ομάδας του Bernhard Tschumi, στο οποίο ο σχεδιασμός περιλάμβανε ένα σύστημα διάσπαρτων «σημείων» που υποστηρίζουν διαφορετικές πολιτιστικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες.
- Ακολουθώντας την τεχνική του δημιουργήσαμε ένα γραμμικό σύστημα με στόχο την ανάδειξη της κίνησης στο κέντρο του Περάματος και την αλλαγή της όψης.

Εικ. 11: Ασπρόμαυρο κολάζ - τοποθέτηση κτιρίων

Ασπρόμαυρο κολάζ,
μεγαλύτερης εστίασης στο
κέντρο του Περάματος

Εικ. 12: Ασπρόμαυρο κολάζ - τοποθέτηση κτιρίων

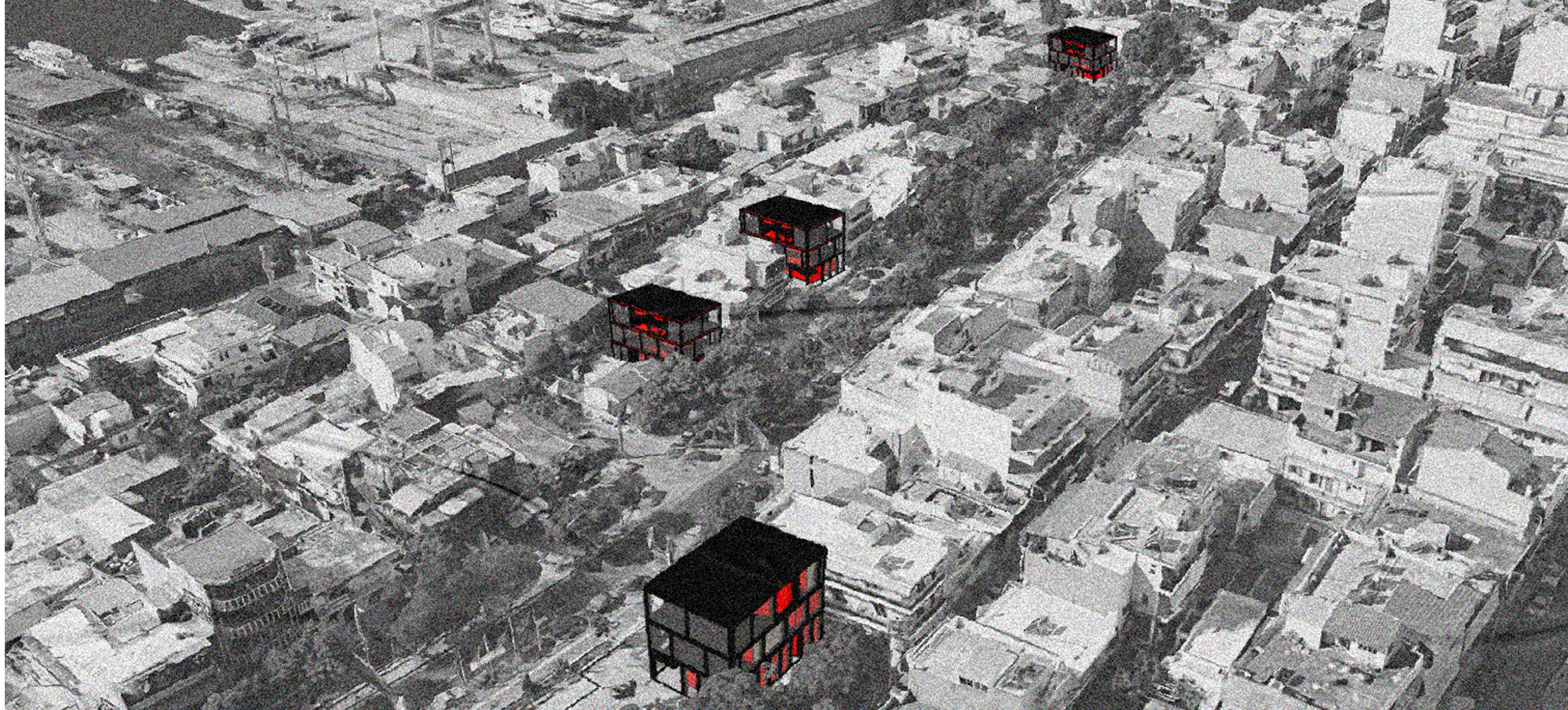
Εικ. 13: Ασπρόμαυρο κολάζ - στην ανατολική πλευρά του Περάματος

Εικ. 14: Ασπρόμαυρο κολάζ - στην κεντρικοανατολική πλευρά του Περάματος

Εικ. 15: Ασπρόμαυρο κολάζ - στην κεντρική πλευρά του Περάματος

Ασπρόμαυρο κολάζ
μεγαλύτερης εστίασης στο
κέντρο του Περάματος

Εικ. 16: Ασπρόμαυρο κολάζ - τοποθέτηση κτιρίου στο κέντρο του Περάματος

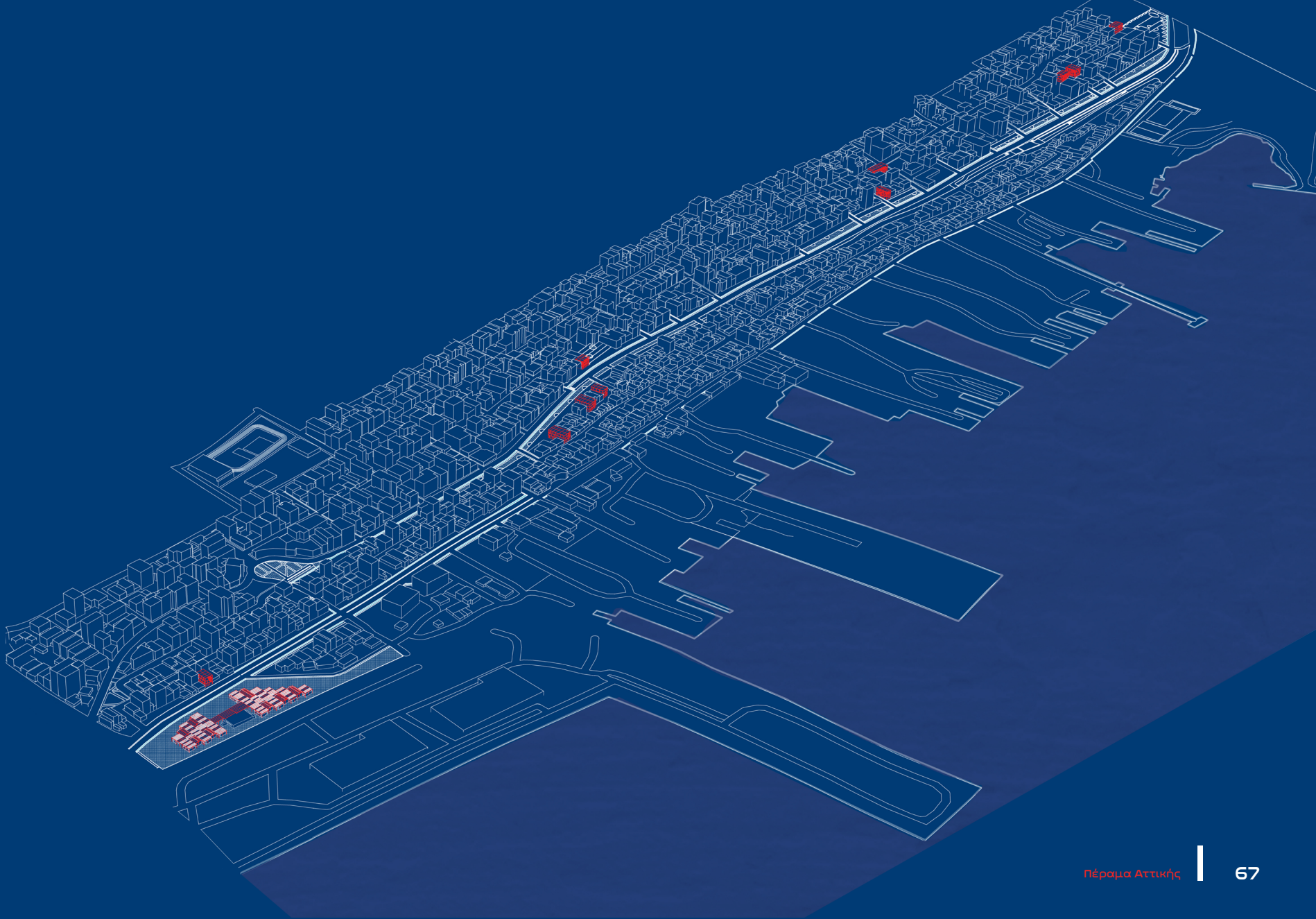

[3.3] ΑΞΙΟΝΟΜΕΤΡΙΚΟ - ΠΡΟΟΠΤΙΚΟ

Απεικονίσεις

Μέσα από τις παρακάτω απεικονίσεις μπορούμε να αντικρίσουμε τις δικές μας προσθήκες οι οποίες :

- Έγιναν γραμμικά σε όλο το μήκος του Περάματος καταλήγοντας σε μια μεγαλύτερη παρέμβαση, ενώ λειτουργούν σα μια σειρά οροσήμων που ξεχωρίζουν αλλάζοντας την όψη της πόλης.
- Χωρίς να θέλουμε να δημιουργήσουμε μια σειρά από πανύψηλα κτίρια λάβαμε υπόψη το ύψος των κτιριακών δομών κάθε αστικού τετραγώνου που τοποθετήσαμε έναν νέο όγκο και επιλέξαμε την κατάλληλη θέση ώστε να γίνονται αντιληπτά στην όψη.

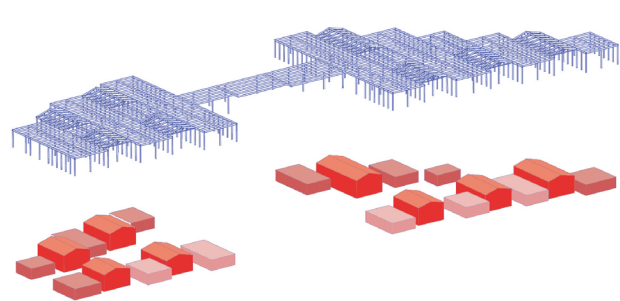

[3.4] ΚΤΙΡΙΟΛΟΓΙΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Χρήσεις

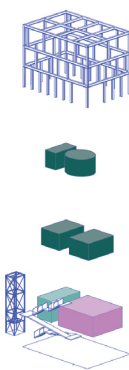
- Οι νέες χρήσεις θέλουν να ενισχύσουν την έννοια της κοινότητας.
- Οι κοινωνικές καλλιέργιες θέλουν να δημιουργήσουν έναν οικολογικό χαρακτήρα και να ελαφρύνουν το τοξικό περιβάλλον του περάματος, δημιουργώντας και μια μεγάλη αγορά.
- Τον οικολογικό χαρακτήρα θα ενισχύσει το εργαστήριο ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης αντικειμένων της πόλης το οποίο έχει τοποθετηθεί σε σημείο που παρατηρήθηκαν παλιές αποθήκες και συνεργεία με υλικά που μπορούν να ξαναχρησιμοποιηθούν.
- Το κέντρο δια βίου μάθησης θα προσπαθήσει να δώσει νέες ευκαιρίες στους κατοίκους καταπολεμώντας τα μεγάλα ποσοστά ανεργίας της περιοχής, και ευαισθητοποιώντας τους σε καλλιτεχνικές εκδηλώσεις.
- Η συλλογική ανοιχτή κουζίνα έχει και εκπαιδευτικό και κοινωνικό ρόλο. Γεύματα ετοιμάζονται καθημερινά στα πλαίσια εκμάθησης, με τοπικά υλικά που έχουν καλλιεργηθεί στις καλλιέργειες και μοιράζονται σε οποιονδήποτε.
- Το κέντρο ψυχικής υγείας και οι νέες δομές φιλοξενίας θα φροντίσουν όποιον το χρειάζεται. Και τέλος το κέντρο απασχόλησης νέων και παιδιών προσπαθεί να εντάξει πολλές δραστηριότητες με στόχο την κοινωνικοποίηση των νέων και την ευαισθητοποίηση τους σε διαφορετικούς τομείς.
- Φυσικά όλες οι προσθήκες αποτελούν κτίρια κοινόχρηστα και η πρόσβαση είναι ανοιχτή για όλους τους κατοίκους. Έχουν ως στόχο να δημιουργήσουν νέες θέσεις και δυνατότητες εργασίας και να αλλάξουν το χαρακτήρα της πόλης που πνίγεται από εργάτες.

κοινωνικές καλλιέργειες -αγορά-έκθεση αντικειμένων

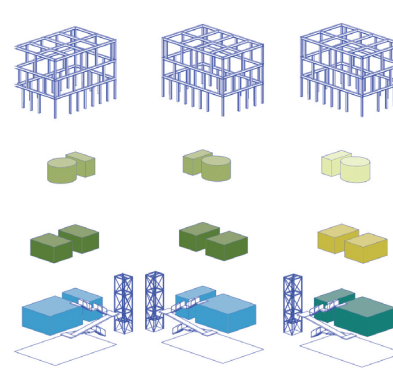
■ θερμότητα
■ χώρος εκθέσεων
■ πώληση προϊόντων

εργαστήρια επανάχρησης αντικειμένων

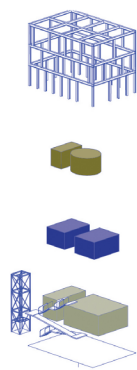
■ αποθήκη
■ συλλογή αντικειμένων
■ εργαστήριο

κέντρο δια βίου μάθησης

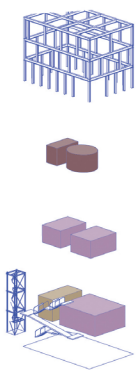
■ αίθουσες διδασκαλίας-εργαστήρια
■ γραφεία-ντοματεία
■ αίθουσες διδασκαλίας
■ αίθουσα προβολών-performances
■ αίθουσα performances
■ εκθεσιακός χώρος

συλλογική ανοιχτή κουζίνα

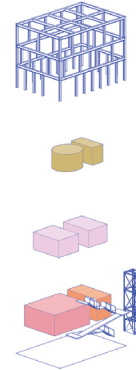
■ ανοιχτή τραπεζαρία
■ διαμοιρασμός γευμάτων
■ συλλογική κουζίνα (κοινωνική-εκπαιδευτική)
■ αποθήκες

κέντρο ψυχικής υγείας

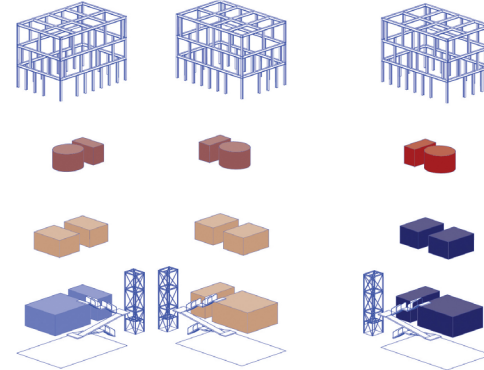
■ αίθουσες συνεδριάσεων
■ ομαδική αίθουσα συνεδριάσεων
■ καθιστικό- υποδοχή

φιλοξενία-πρόνοια

■ κέντρο ψυχικής υγείας-αίθουσα αναμονής
■ δωμάτια φιλοξενίας
■ ελεύθερος χώρος
■ κουζίνα-κοινόχρηστοι χώροι

κέντρο δημιουργικής απασχόλησης παιδιών και νέων

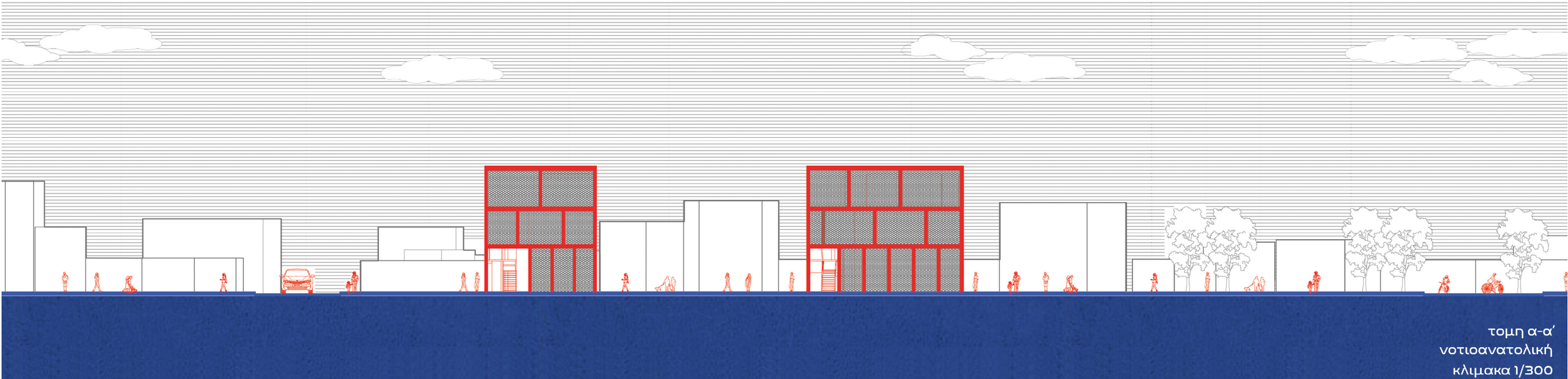

■ γραφεία διοίκησης-χώρος προσωπικού
■ χώρος δημιουργικής απασχόλησης
■ χώρος ξεκούρασης
■ αποδητήρια
■ αθλητικές εγκαταστάσεις

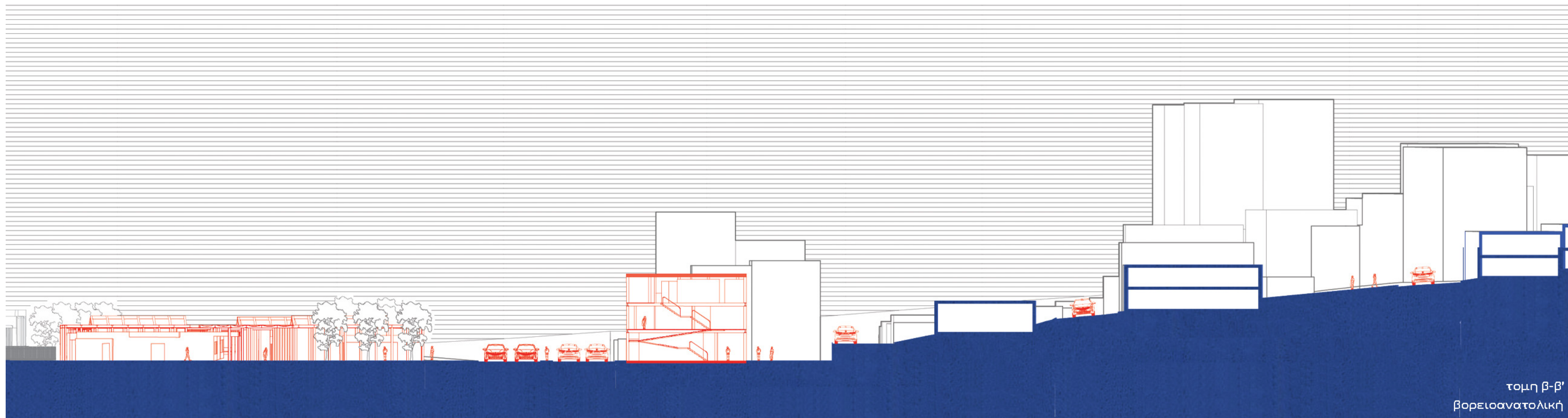

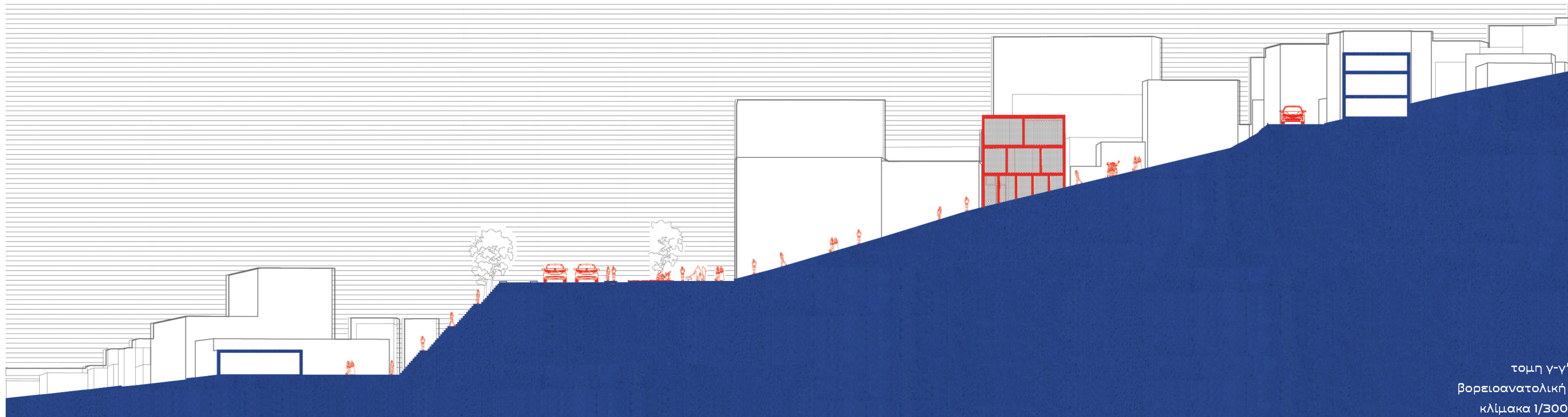
Σχέδια

- 1. Οι όγκοι ενσωματώνονται στον αστικό ιστό δημιουργώντας μια νέα κίνηση στην πόλη, τόσο στους οριζόντιους άξονες της όσο και στους κάθετους.

τομή α-α'
νοτιοανατολική
κλίμακα 1/300

Κεφ. 04

ΣΧΕΔΙΑ ΣΤΟΝ ΟΓΚΟ

[4.1] ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ

Λίγα λόγια για την έννοια της συλλογικής κουζίνας.

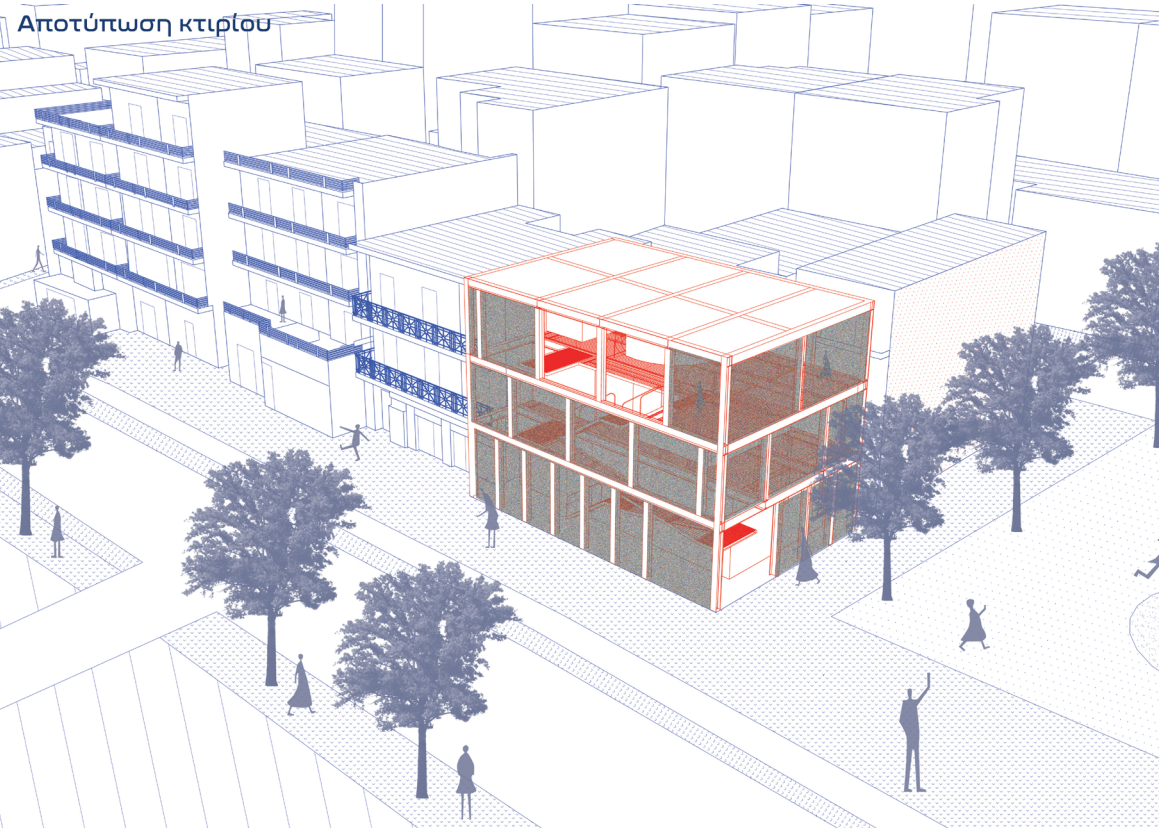
Η συλλογική μαγειρική συνδέεται άμεσα με τη γη και την καλλιέργειά της. Έτσι μέσα από την συλλογική ανοιχτή μαγειρική τρώμε νόστιμα και θρεπτικά, χωρίς να επιβαρύνουμε τη Γη αλλά συμβάλλοντας στην αειφορία και υποστηρίζοντας τους καλλιεργητές με τις επιλογές μας. Για αυτόν τον λόγο στη συλλογική ανοιχτή κουζίνα, μαγειρεύονται φαγητά μόνο με εποχικά λαχανικά και φρούτα, βιολογικής ή ήπιας καλλιέργειας, αψέκαστα, αγορασμένα σε τιμές που στηρίζουν τον παραγωγό. Επιπλέον, μέσα από τη συλλογική ανοιχτή κουζίνα αυξάνεται ο εθελοντισμός ,η μάθηση για διαμοιρασμό και δημιουργούνται νέες συνταγές.

[4.2] ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΚΤΙΡΙΟΥ

Αναλυτικά σχέδια όγκου

Αρχικά έχουμε την αποτύπωση του όγκου το οποίο βρίσκεται δίπλα από την πλατεία, στην μέση του Περάματος και πρόκειται για την συλλογική ανοιχτή κουζίνα. Μέσα από τη συλλογική ανοιχτή κουζίνα θέλουμε να ενώσουμε τους ανθρώπους μέσα από το φαγητό αλλά ταυτόχρονα και να μοιράσουμε γεύματα σε όποιον κάτοικο που θέλει. Παράλληλα διαθέτει εκτός από κοινωνικό και εκπαιδευτικό χαρακτήρα μέσα από τα μαθήματα μαγειρικής που γίνονται.

Αποτύπωση κτιρίου

Εικ. 17: Αποτύπωση κτιρίου στην πλατεία

[4.3] Φελλός

Θετικά οφέλη και λόγος επιλογής του φελλού

Θέλοντας να ελαφρύνουμε την πόλη του Περάματος από το πολύ τσιμέντο, καθώς και από τα τεράστια περιβαλλοντικά προβλήματα που αντιμετωπίζει καθημερινά λόγω των πετρελαιοεγκαταστάσεων αλλά και των μεγάλων εκτάσεων σκουπιδιών που διαθέτει, επιλέξαμε να εφαρμόσουμε στα κτίρια μας ένα εντελώς διαφορετικό υλικό, το οποίο είναι ο φελλός.

- Πιο συγκεκριμένα όσον αφορά το φελλό,
- αρχικά συλλέγεται με βιώσιμο τρόπο από το φλοιό της βελανιδιάς και πρόκειται για ένα υλικό χωρίς χημικές ουσίες που μπορεί να κομποστοποιηθεί πλήρως ή να ανακυκλωθεί.
 - Είναι επίσης φυσικά αδιάβροχο, ηχοαπορροφητικό και θερμικά αποδοτικό, που σημαίνει ένα κτίριο δεν θα απαιτεί επιπλέον μόνωση αφρού.

- Επιπλέον, τα ορθογώνια πάνελ από φελλό παρέχουν ένα θερμικά αποδοτικό δέρμα για το σπίτι, ενώ παράλληλα δημιουργούν μια τολμηρή, «μονολιθική» αισθητική.
- Ταυτόχρονα το υλικό διαθέτει υψηλή ακουστική απόδοση καθώς επίσης και υψηλές τιμές μόνωσης και είναι κατάλληλος για χρήση ως επένδυση.
- Η επιλογή αυτού του υλικού συμβάλλει σημαντικά στην ενεργειακή απόδοση και βιωσιμότητα του κτιρίου».
- Ακόμα, “Η χρήση φυσικού φελλού ως υλικό επένδυσης μας συνδέει άμεσα με τη φύση”?

Εικ. 18: Contaminar Arquitetos designs concrete and cork school in Portugal
Αρχιτέκτονας: Contaminar Arquitetos,
Project: Casa da Árvore ή Tree House

⁷ DEZEEN, Jon Astbury, Contaminar Arquitetos designs concrete and cork school in Portugal, 2021, Πηγή: <https://www.dezeen.com/2021/10/20/contaminar-arquitetos-casa-da-arvore-school-leiria-portugal-cork-architecture/>

[4.4] ΑΞΟΝΟΜΕΤΡΙΚΗ ΕΚΡΗΞΗ

Οριζόντια έκρηξη

Στην πρώτη έχουμε τα οριζόντια κομμάτια που περιλαμβάνει ο όγκος, δηλαδή ξεκινώντας από έξω έχουμε:

1. τα πάνελ
2. την μεταλλική κατασκευή
3. την σκάλα - ράμπα
4. τον ανελκυστήρα

ενώ εσωτερικά έχουμε:

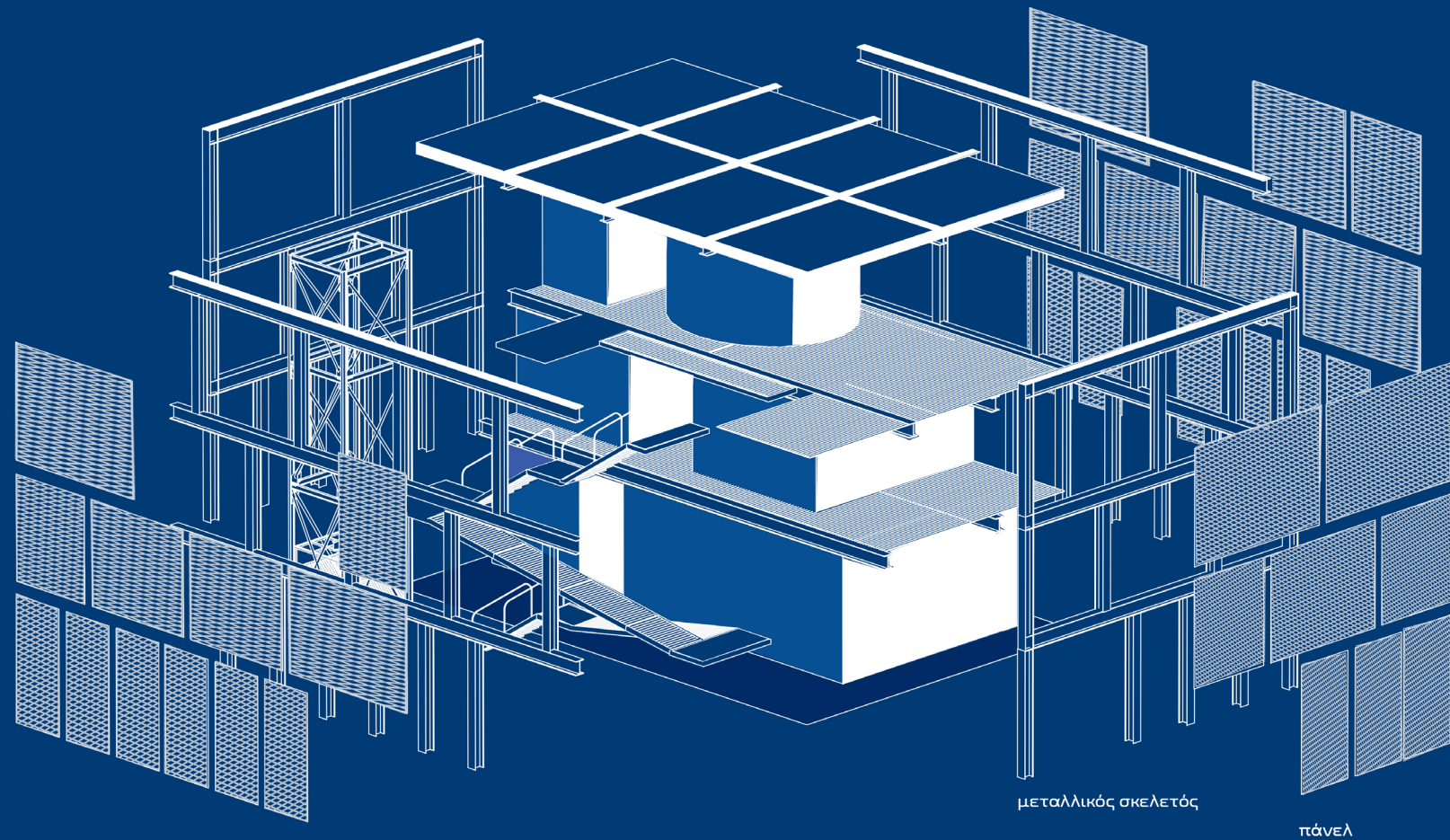
1. τα κτίρια με την εξωτερική επένδυση φελλού
2. τις οροφές των κτιρίων
3. τα πατώματα με την επένδυση ξύλου
4. και τέλος στο επάνω μέρος την οροφή με τους μεταλλικούς δοκούς εσωτερικά

Κατακόρυφη έκρηξη
Κέντρο ψυχικής υγείας

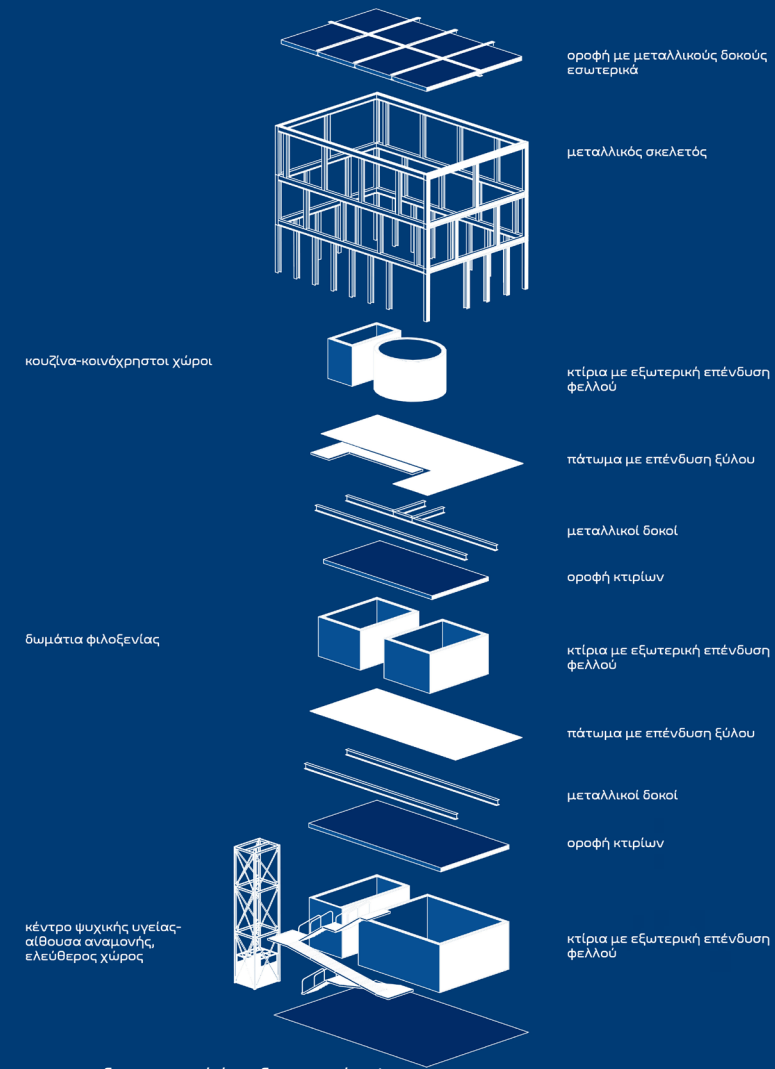
Στην 2η αξονομετρική έκρηξη του όγκου, έχουμε αναλυτικά τα κάθετα κομμάτια του από πάνω προς τα κάτω. Ξεκινάμε λοιπόν με

1. την μεταλλική κατασκευή,
2. την πλάκα
3. ξανά την μεταλλική κατασκευή και συνεχίζουμε με επένδυση φελλού, ξύλο, μεταλλικά δοκάρια και πλάκα το οποίο επαναλαμβάνεται ξανά.

Φυσικά η τοποθέτηση των όγκων δεν είναι πάντα η ίδια αλλά τροποποιείται, στα παραπάνω σχέδια παρουσιάζεται μια λύση και στα δύο αξονομετρικά.

Εικ. 19: Αξονομετρική έκρηξη, οριζόντια

Εικ. 20: Αξονομετρική έκρηξη, κατακόρυφη

[4.5] ΚΟΛΑΖ

Εργαστήρια επανάχρησης αντικειμένων

Στην συνέχεια, παρατηρώντας το Πέραμα, ιδιαίτερα πλησιάζοντας προς το λιμάνι, λόγω των πολλών συσπνεργειών και βιοτεχνιών, διαθέτει πάρα πολλούς εγκαταλλειμμένους χώρους γεμάτους αντικείμενα και υλικά που μπορούν να ανακυκλωθούν και να ξαναχρησιμοποιηθούν (όπως μπορούμε να αντικρίσουμε στη φωτογραφία που έχουμε παρακάτω). Έτσι δημιουργήσαμε ένα εργαστήριο με σκοπό την ελάφρυνση και τον καθαρισμό τέτοιων χώρων και την αξιοποίηση των ευρημάτων. Η διαδικασία του εργαστηρίου επανάληψης αντικείμενων ξεκινάει με την:

1. περισυλλογή και την αποθήκευση τέτοιων υλικών,
2. την κατανομή τους
3. και στην συνέχεια με την επεξεργασία τους με στόχο τη δημιουργία ενός νέου αντικειμένου.

Εικ. 21: Αεροφωτογραφία από εγκαταλελειμμένους χώρους⁸.

B Google earth, Αεροφωτογραφία, ηχηρ: <https://earth.google.com/web/search/%cf%80%ce%b5%cf%8b%ce%b1%ce%bc%ce%b1/3796288769,23.56260318,4.77199048a,0d,43.74302033y,20.16714315h,878943528t,0r/data=CncaTRJCIUwE0E0YTFITBj2WYOAWRmNDc6MHG5M2ilyMGM-3MjhlyWRkNjiz6f8cixkQ2-JAlewM5VktDAkgzPgM6i24HOc68zErE5A8iIKJkAJkONArKkiQB6JONArKkiwBmmUxV5P7IEQCHJYXYRtPwCiach2JkVNoRfRtaVpYsUJkdxBWMMm9NjizNEAI>

Εικ. 22: Κολάζ όγκου

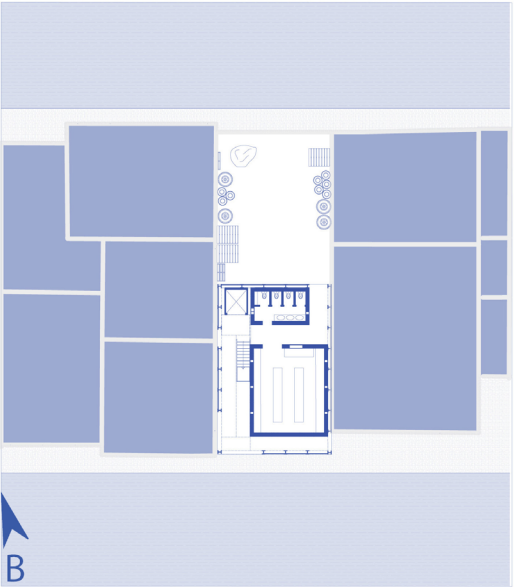
[4.6] ΚΑΤΟΨΕΙΣ, ΤΟΜΕΣ, ΟΨΕΙΣ

Εργαστήρια επανάχρησης
αντικειμένων

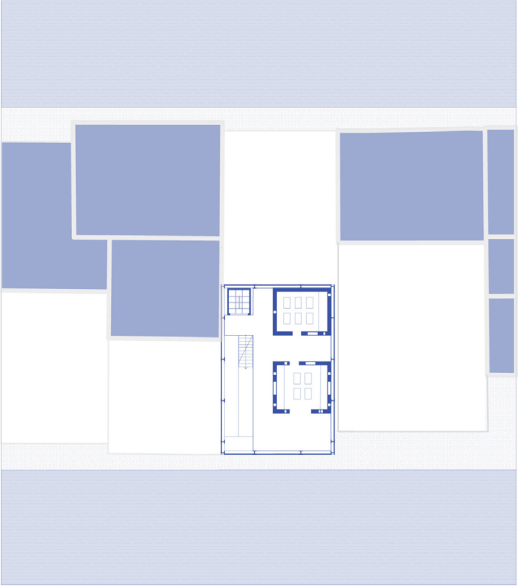
Ο όγκος αποτελεί παράδειγμα λύσης που ικανοποιεί και τις υπόλοιπες λύσεις του. Ξεκινώντας από:

- Το ισόγειο, όπου η είσοδος γίνεται από την μπροστινή πλευρά, ενώ ταυτόχρονα η πρόσβαση φτάνει μέχρι το πίσω μέρος που αποτελεί μια μικρή αυλή με “άχρηστα” αντικείμενα. Η κίνηση γίνεται στην αριστερή πλευρά του κτιρίου μέσω της μεταλλικής ράμπας και σκάλας που συνδέει τα τρία πατώματα. Επιπλέον το ισόγειο διαθέτει έναν μεγάλο χώρο με πάγκους εργασίας για την περισυλλογή των αντικειμένων και ένα WC.
- Στην συνέχεια στον α΄ και β΄ όροφο έχουμε τα εργαστήρια και την αποθήκη με αρκετό ελεύθερο κοινόχρηστο χώρο.
- Ακόμα όσον αφορά το σκελετό πρέπει να σημειωθεί ότι οι σκελετοί κλείνουν με διάτρητα πάνελ τα οποία επιτρέπουν μια άμεση σχέση του έξω με το μέσα.

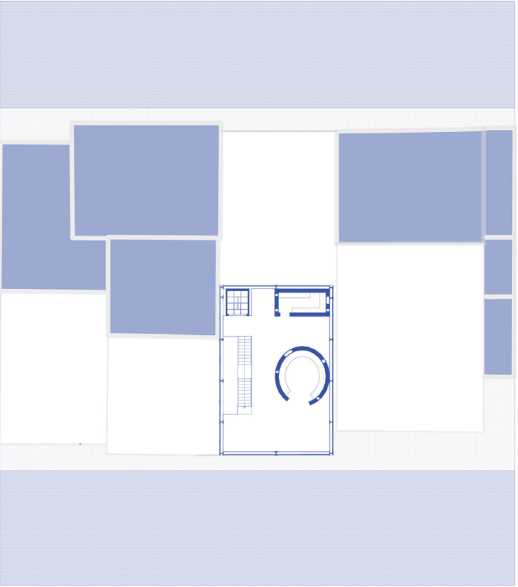
- Η κίνηση και η ζωή του κτιρίου γίνεται αισθητή από το εξωτερικό περιβάλλον, ενώ ο εσωτερικός παρατηρητής μπορεί με ευκολία να παρατηρήσει τη ζωή της πόλης. Για αυτό έχει δοθεί έμφαση στη δημιουργία ανοιχτού ελεύθερου χώρου προς τις όψεις των κτιρίων. Τέλος, να σημειωθεί ότι, οι όγκοι των κτιρίων τοποθετούνται με διαφορετική διάταξη κάθε φορά και περιλαμβάνουν το πρόγραμμα των εκάστοτε κτιρίων.

ισόγειο
συλλογή αντικειμένων επανάχρησης
wc

α όροφος
εργαστήρια

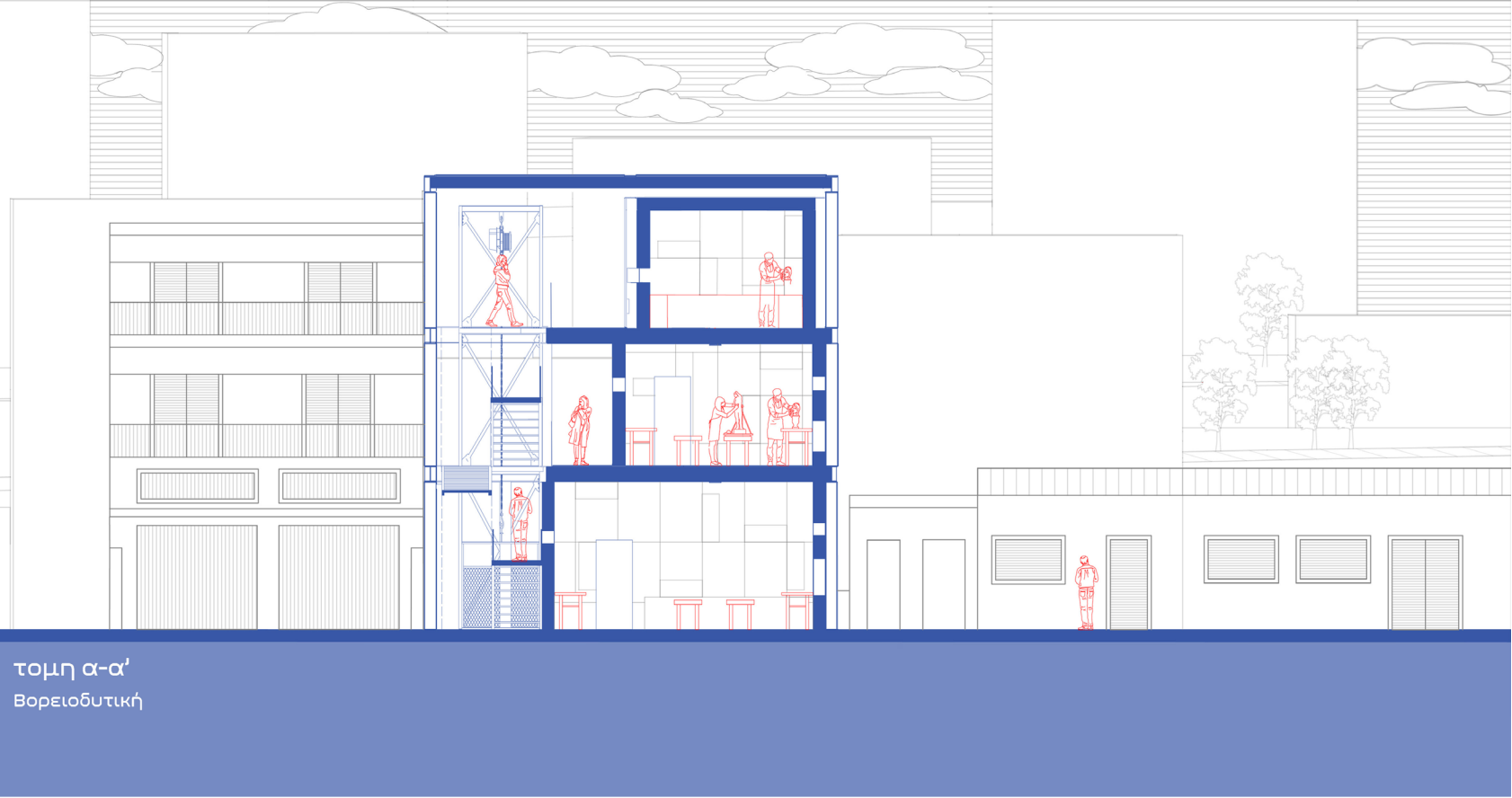

β όροφος
εργαστήριο
αποθήκη

Εργαστήρια επανάχρησης
αντικειμένων

- Έπειτα στην τομή του, η οποία κόβεται στα εργαστήρια επανάχρησης αντικειμένων γίνεται αισθητή η σχέση του μέσα και του έξω.

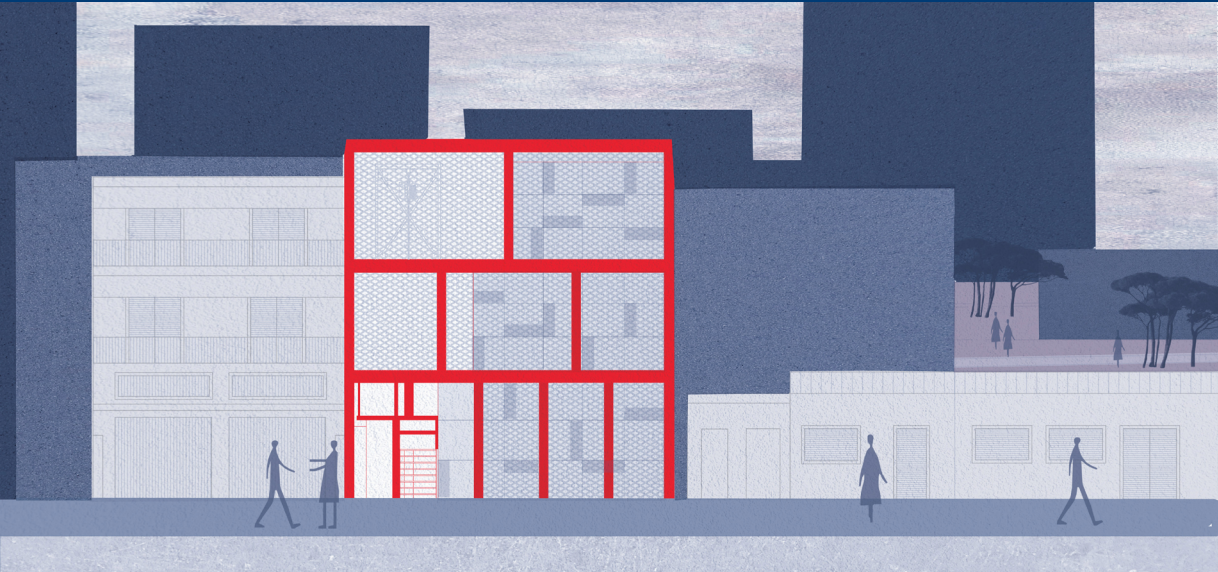

Εργαστήρια επανάχρησης
αντικειμένων

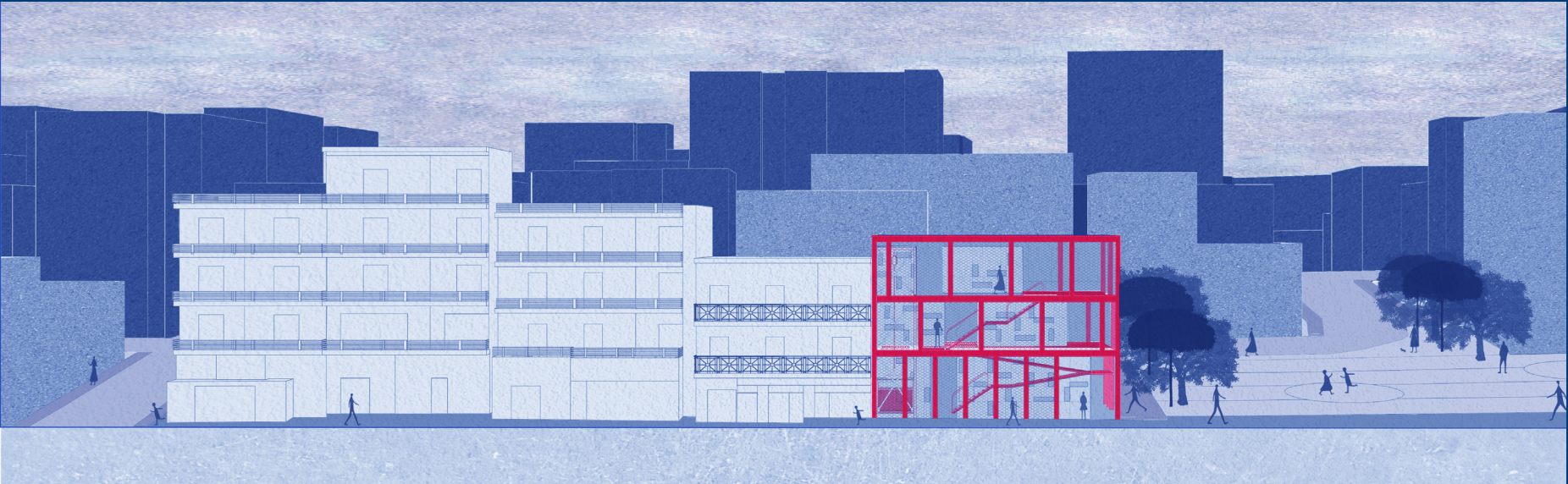
- Ξεκινώντας έχουμε την
- μπροστινή βορειοδυτική όψη των εργαστηρίων επανάχρησης αντικειμένων. Ενώ παρακάτω έχουμε
 - την πλάγια βορειοδυτική όψη του όγκου, όπου η συγκεκριμένη βρίσκεται στην μέση του Περάματος και αναλυτικότερα στην συλλογική ανοιχτή τραπεζαρία, δίπλα από την πλατεία.

Φυσικά, όπως θα έχουμε ήδη διαπιστώσει οι όψεις εναλλάσσονται συνεχώς ανάλογα το οικόπεδο άλλοτε τοποθετείται η μικρή όψη μπροστά και άλλοτε η μεγάλη.

Ακόμα όσον αφορά το φελλό, ο φελλός κατασκευάστηκε σαν κομμάτια παζλ, δημιουργώντας έναν ρυθμό στην πρόσοψη που επιτρέπει διαφορετικές οικειοποιήσεις και κινήσεις.

Εικ. 23: Μπροστινή βορειοδυτική όψη των εργαστηρίων επανάχρησης αντικειμένων

Εικ. 24: Πλάγια βορειοδυτική όψη στην συλλογική ανοιχτή τραπεζαρία, δίπλα από την πλατεία

Κεφ. 05

ΣΧΕΔΙΑ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ

Μάρκετ

- Αγορά -υδροπονικές καλλιέργειες

Η αγορά αποτελείται από μια σειρά από μονοπάτια πάγκους και κοινοτικούς κήπους υδροπονικής καλλιέργειας, έτσι ώστε όλο και περισσότεροι κάτοικοι της περιοχής να έχουν την ευκαιρία να ασχοληθούν με την καλλιέργεια. Επειδή το Πέραμα δεν αποτελεί το κατάλληλο περιβάλλον για καλλιέργεια έχει επιλεγεί μία άλλη τεχνική καλλιέργειας αυτή των υδροπονικών καλλιεργειών με την οποία τα φυτά αναπτύσσονται χωρίς τη χρησιμοποίηση εδάφους ή εδαφικών μιγμάτων. Τα φυτά καλλιεργούνται σε πορώδη αδρανή υποστρώματα (ανόργανο ή οργανικό) με προσθήκη θρεπτικού διαλύματος. Το θρεπτικό διάλυμα αποτελείται από νερό μέσα στο οποίο βρίσκονται διαλυμένα, σε ισορροπία μεταξύ τους, όλα τα απαραίτητα ανόργανα θρεπτικά στοιχεία που χρειάζονται τα φυτά για την ανάπτυξή τους. Η υδροπονία επιτρέπει τον απόλυτο έλεγχο της θρέψης των φυτών, και όταν εφαρμόζεται σε θερμοκηπιακές καλλιέργειες, με τον παράλληλο έλεγχο των συνθηκών του περιβάλλοντος του θερμοκηπίου, καθιστά δυνατή την εντατικοποίηση και τον προγραμματισμό της καλλιέργειας. Τα εστιατόρια και οι αγορές, βρίσκονται

ακριβώς δίπλα από τις καλλιέργειες ενώ η σχολή μαγειρικής-κοινωνική κουζίνα, που χρησιμοποιεί και αυτή τα προϊόντα, βρίσκεται κοντά στο μάρκετ, δημιουργώντας περαιτέρω ευκαιρίες για οικονομική ανάπτυξη και καινοτομία. Έτσι λοιπόν το παρακάτω κολάζ αποτυπώνει τις χρήσεις της αγοράς μέσα από μία διαδικασία κυκλικής κίνησης, ξεκινώντας από :

- Τις καλλιέργειες και το πως αυτά καταλήγουν
- στους πάγκους πώλησης, τις καντίνες, τα εστιατόρια και τη συλλογική κουζίνα.

Συνεπώς η αγορά περιλαμβάνει τις κοινωνικές καλλιέργειες, την αγορά και την έκθεση και πώληση αντικειμένων που δημιουργήθηκαν στα απέναντι εργαστήρια.

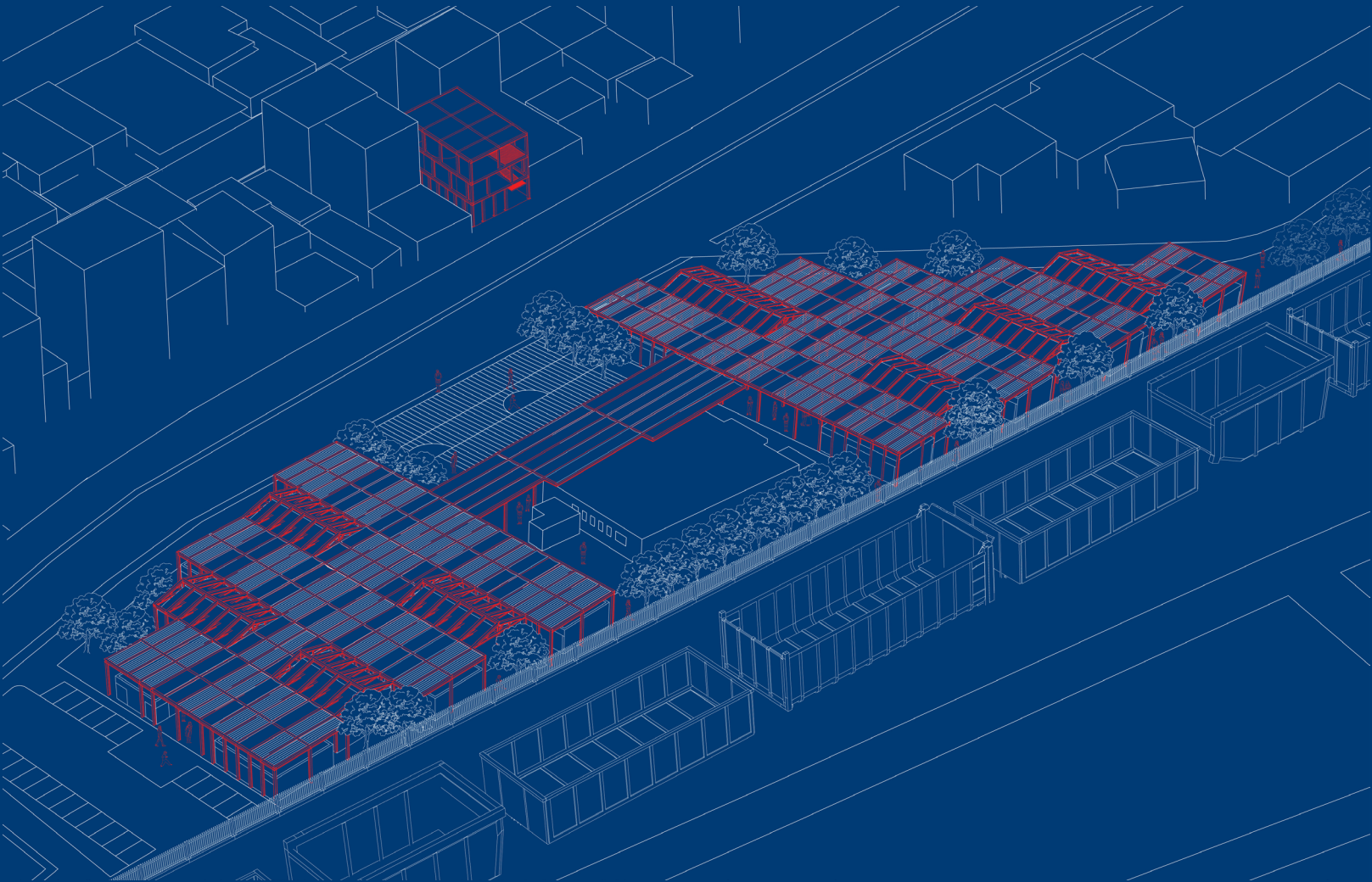

Εικ. 25: Κολάζ στο μάρκετ

[5.2] ΑΞΟΝΟΜΕΤΡΙΚΟ

Αναλυτικά σχέδια αγοράς

- Όσον αφορά την αγορά, το οικόπεδο περιλαμβάνει και το κτίριο του ΙΚΑ το οποίο ενσωματώθηκε στη νέα προσθήκη χωρίς να ξεχωρίζει ιδιαίτερα. Υπάρχει επίσης μια σύνδεση με το απέναντι κτίριο -προσθήκη αφού τα δημιουργήματα των εργαστηρίων εκθέτονται και πωλούνται στην αγορά. Επιπλέον τα προϊόντα των καλλιεργειών πωλούνται επιτόπου και χρησιμοποιούνται σε τοπικά εστιατόρια.

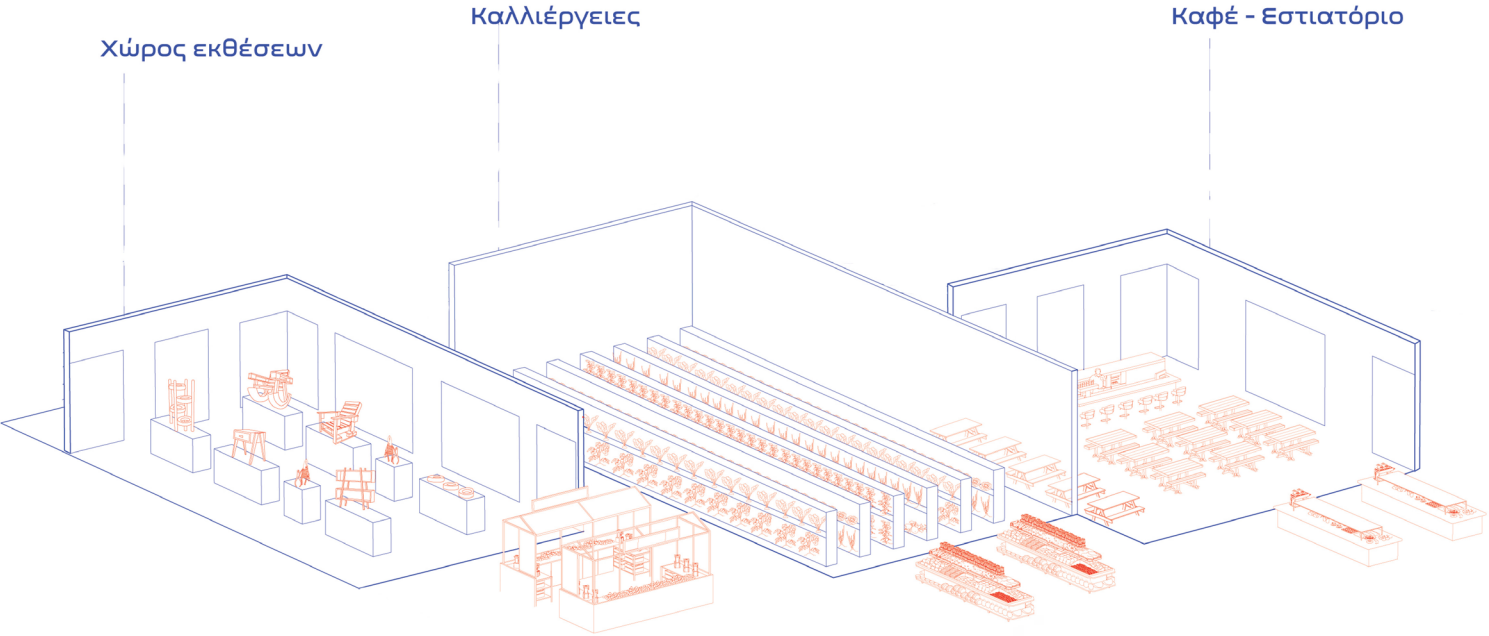

Εικ. 26: Εξωτερικό αξονομετρικό στο μάρκετ

Αναλυτικά σχέδια μάρκετ

Πιο συγκεκριμένα στο εσωτερικό αξονομετρικό βλέπουμε αναλυτικά τις χρήσεις που διαθέτει οι οποίες είναι :

- ο χώρος εκθέσεων,
 - οι καλλιέργειες,
 - τα καφέ - εστιατόρια καθώς και
 - η αγορά με τους πάγκους και τις καντίνες, τα οποία επαναλαμβάνονται σε όλο το τετράγωνο.
-
- Οι υδροπονικές κοινωνικές καλλιέργειες αντιπροσωπεύουν μια τολμηρή προσέγγιση στην αστική ανάπτυξη του Πέραματος. Αυτό το νέο όραμα καλλιεργεί –στο πλαίσιο μιας εξελισσόμενης αστικής περιοχής– ένα οικοσύστημα που υποστηρίζει ενεργά ένα πιο βιώσιμο περιφερειακό δίκτυο τροφίμων. Επαναπροσδιορίζοντας το ρόλο και την ταυτότητα της τοπικής περιοχής η αγορά αντιπροσωπεύει ένα εντελώς νέο παράδειγμα αστικής ζωής.

Εικ. 27: Εσωτερικό αξονομετρικό στο μάρκετ

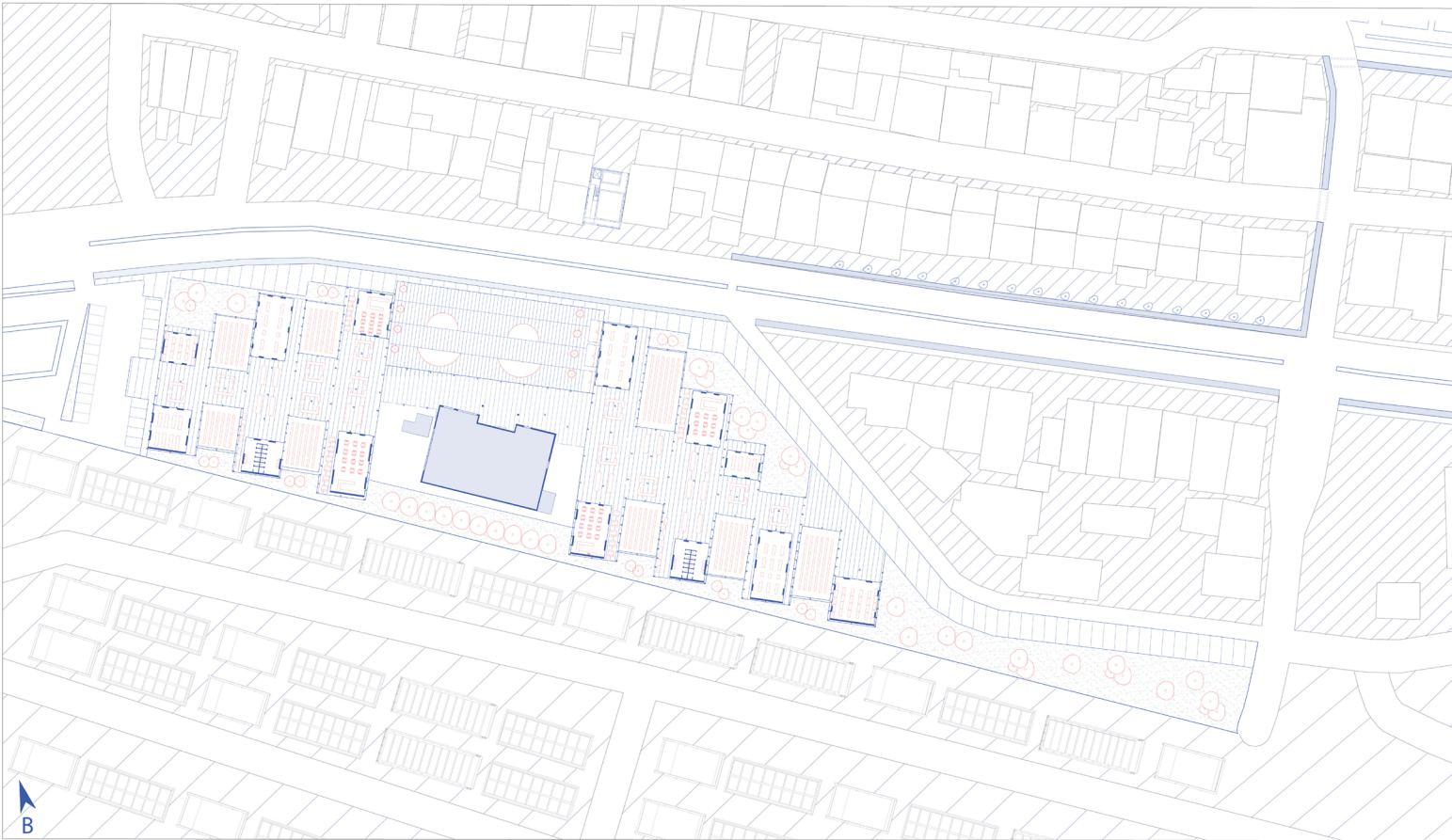
Σχέδια

Στην συνέχεια μπορούμε να δούμε αναλυτικά σχέδια στην αγορά. Στην κάτοψη ισογείου, βλέπουμε την κίνηση που πραγματοποιείται εξωτερικά για να εισέλθουν μέσα στην αγορά από τον κεντρικό δρόμο που βρίσκεται στην πάνω πλευρά του αλλά και από τον χώρο στάθμευσης ο οποίος βρίσκεται στα αριστερά του, και εσωτερικά από την μία ζώνη στην άλλη διασχίζοντας τους εξωτερικούς πάγκους και καντίνες, τα εξωτερικά καθίσματα που βρίσκονται εκεί για την ξεκούραση των επισκεπτών, όσο και το ΙΚΑ το οποίο βρίσκεται στην μέση του μάρκετ. Όσον αφορά την εξωτερική διαρρύθμιση έχουμε τοποθετήσει αρκετό πράσινο, μεγάλα πεζοδρόμια, χώρους στάθμευσης τόσο για τα αυτοκίνητα όσο και για τα ποδήλατα.

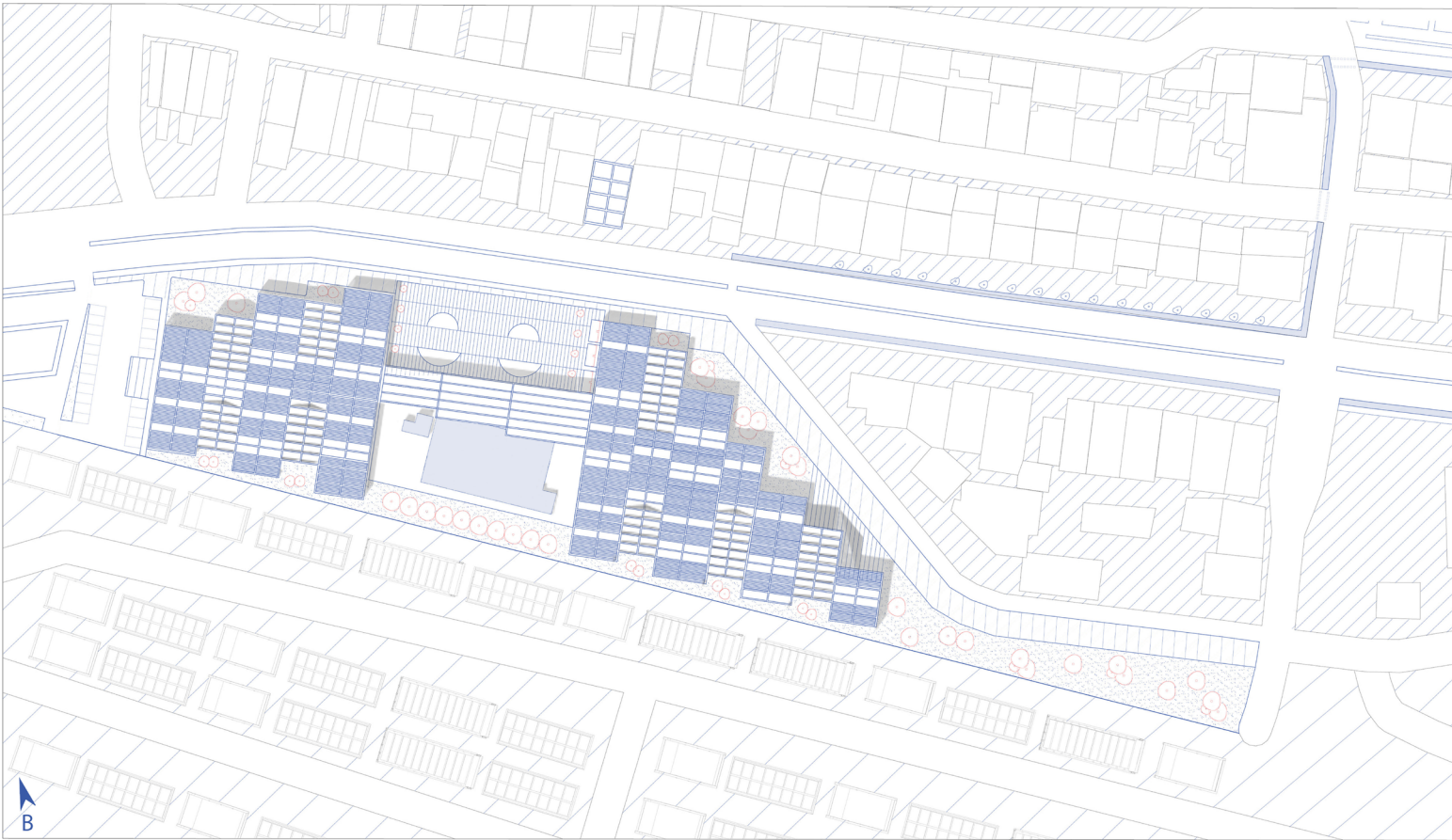
Η τοποθέτηση των κτιρίων στον χώρο έγινε με τέτοιο τρόπο, ώστε αρχικά να μην κολλάνε στο τέλος του οικοπέδου αλλά αντιθέτως φέραμε μια μεγάλη οριζόντια ζώνη η οποία να διαχωρίζει τα ναυτιλιακά με την αγορά, για αυτόν τον λόγο στο πίσω μέρος τοποθετήσαμε ψηλά δέντρα, ενώ ταυτόχρονα φέραμε τα κτίρια πιο μπροστά. Όσον αφορά την όψη τους έχουμε χρησιμοποιήσει ξανά το ίδιο υλικό με τον όγκο, το φελλό, ενώ σε αντίθεση τα ανοίγματα που έχουν χρησιμοποιηθεί είναι αρκετά μεγάλα και επαναλαμβανόμενα με τον ίδιο τρόπο και τις ίδιες αποστάσεις σε όλα τα κτίρια. Στην αγορά θέλαμε μεγάλα ανοίγματα για να φαίνονται εσωτερικά οι χρήσεις του, ενώ ταυτόχρονα λύσαμε το θέμα της σκίασης χρησιμοποιώντας στη μεταλλική κατασκευή καθ όλο το μήκος της αγοράς ξύλινες περσίδες και ύφασμα. Φυσικά, η μεταλλική κατασκευή επιλέχτηκε και εδώ ώστε να δίνει μία ομοιομορφία ανάμεσα στους τεράστιους μεταλλικούς γερανούς του λιμανιού και της πόλης. Ενώ, όσον αφορά τα υλικά ξύλο και ύφασμα χρησιμοποιήθηκαν τα συγκεκριμένα για την σκίαση και όχι κάποιο άλλο υλικό όπως για παράδειγμα το γυαλί για την αποφυγή συγκέντρωσης των ακτινών του ήλιου. Ταυτόχρονα, στο masterplan βλέπουμε αναλυτικά την εναλλαγή του ξύλου και του υφάσματος που γίνεται.

Στην συνέχεια, έχουμε τις τομές στο μάρκετ, όπου στην α-α' κόβουμε κάθετα την αγορά και βλέπουμε προς την πλευρά του ΙΚΑ, στην β-β' τομή κόβουμε οριζόντια την αγορά και βλέπουμε την πλευρά απέναντι από την αγορά όπου έχουμε και το εργαστήριο επανάχρησης αντικειμένων, ενώ στην γ-γ' τομή κόβουμε οριζόντια την αγορά αλλά μπροστά από την πλευρά του ΙΚΑ και βλέπουμε όλη την κίνηση. Παρατηρούμε μία γραμμική κίνηση, μια έντονη ζωή κάτω από τη μεταλλική κατασκευή και την άμεση επαφή των καλλιιεργειών με τους επισκέπτες.

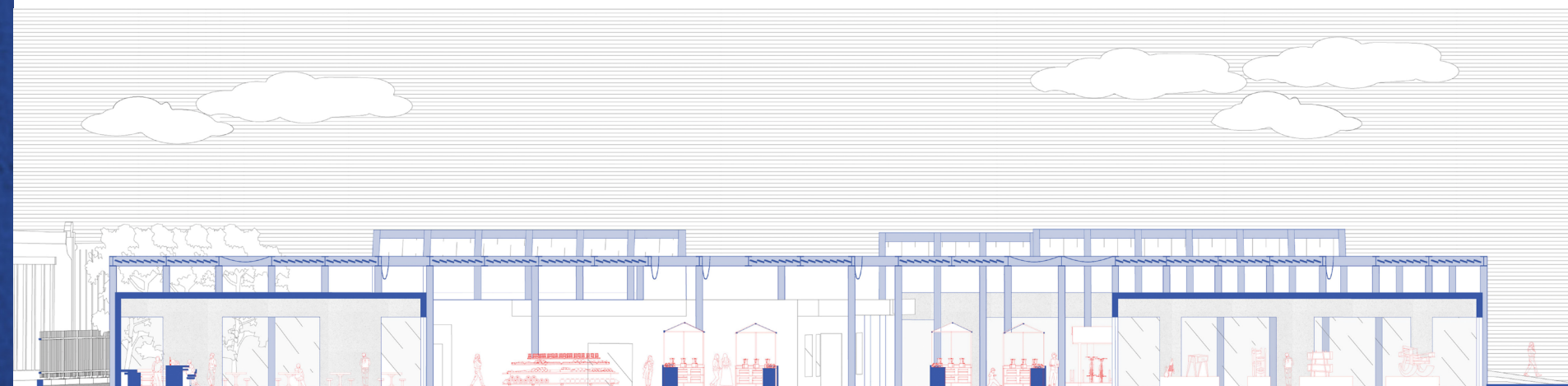
Τέλος στην έρευνα του τοπικού περιβάλλοντος και της οικολογίας μέσα από την προσθήκη πράσινου και των θερμοκηπίων μπορούμε να έχουμε ένα καλύτερο και πιο άνετο μικρόκλιμα στη γειτονιά μέσα από τα πράσινα και λειτουργικά δίκτυα και πάρκα εξασφαλίζοντας με αυτόν τον τρόπο την αναπλήρωση του υδροφόρου ορίζοντα της περιοχής. Ταυτόχρονα μέσα από το πρόγραμμα προάγουμε το περπάτημα και την ποδηλασία, ενώ επίσης οι πλατείες, τα πεζοδρόμια και τα μονοπάτια δένουν το φυσικό τοπίο με τους αστικούς, πολιτιστικούς και ψυχαγωγικούς χώρους επιτρέποντας στην κοινότητα να συνδεθεί νέες δραστηριότητες αλλά και μεταξύ τους.

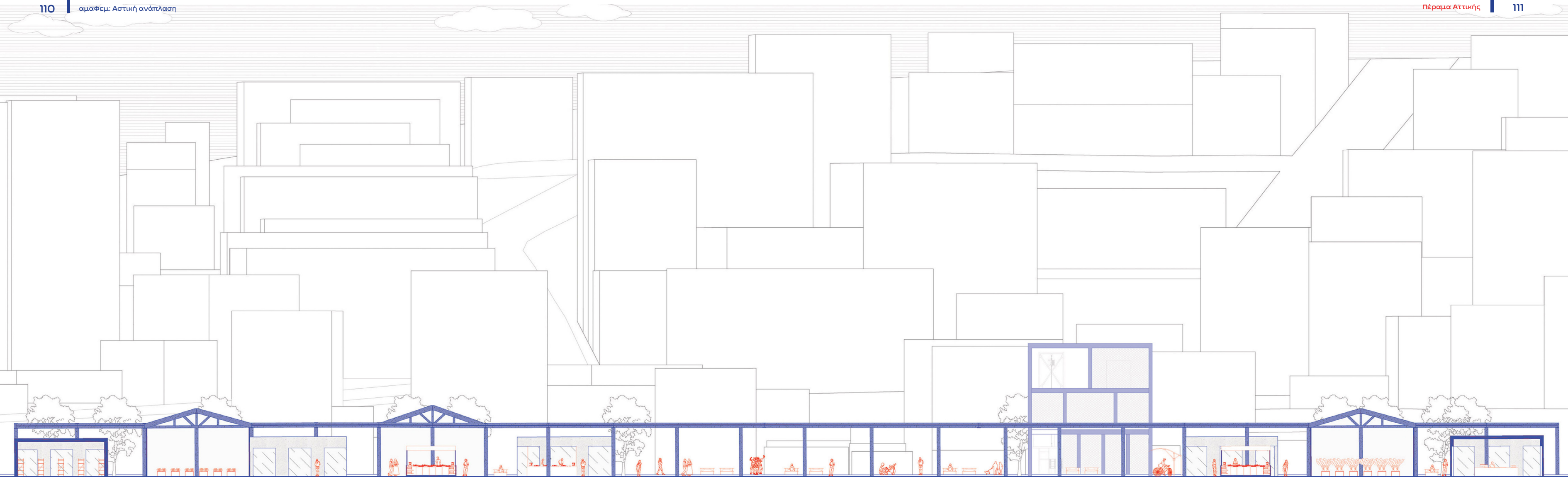
0 5 10 15 20 30

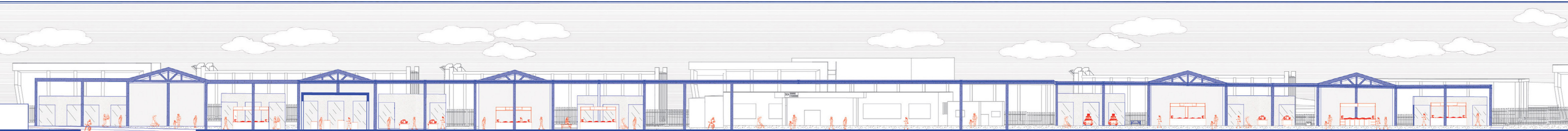

0 5 10 15 20 30

τομή α-α'
Βορειοανατολική
0 5 10 15

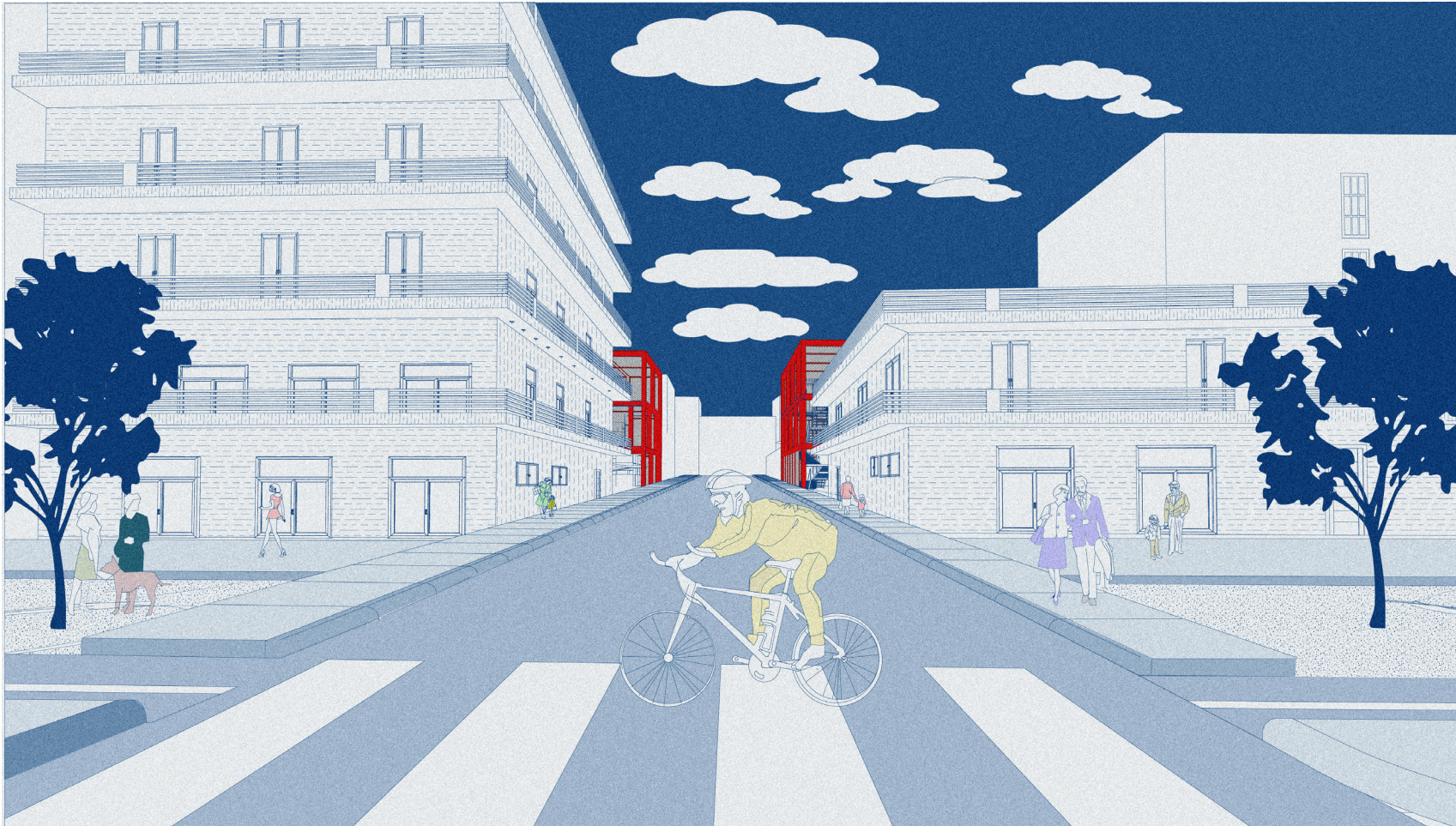

τομή γ-γ'
Νοτιοανατολική

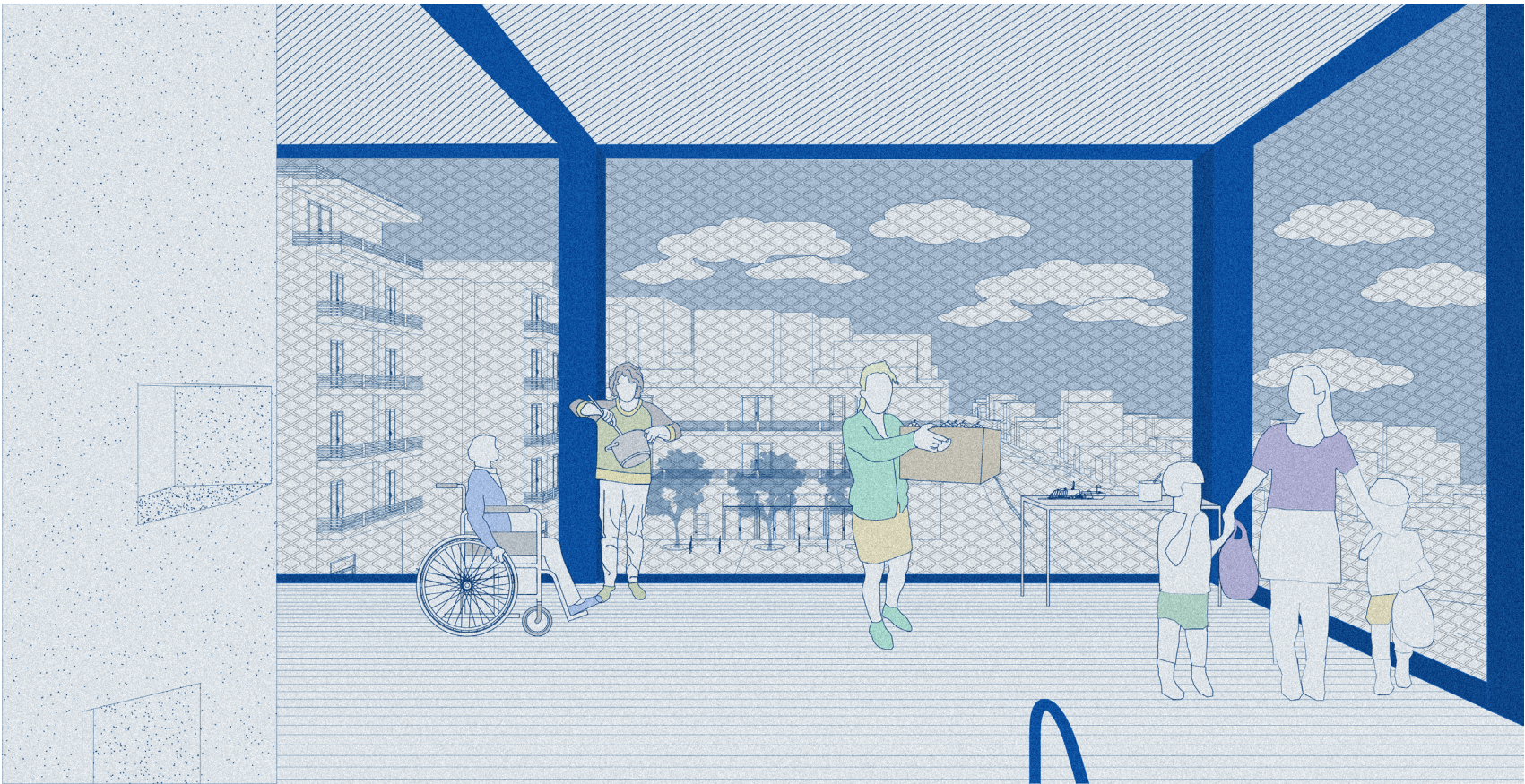

Κεφ. 06

ΕΙΚΟΝΕΣ

Εικ. 28: Απεικόνιση στην συλλογική ανοιχτή τραπεζαρία

Εικ. 29: Απεικόνιση στην συλλογική ανοιχτή τραπεζαρία

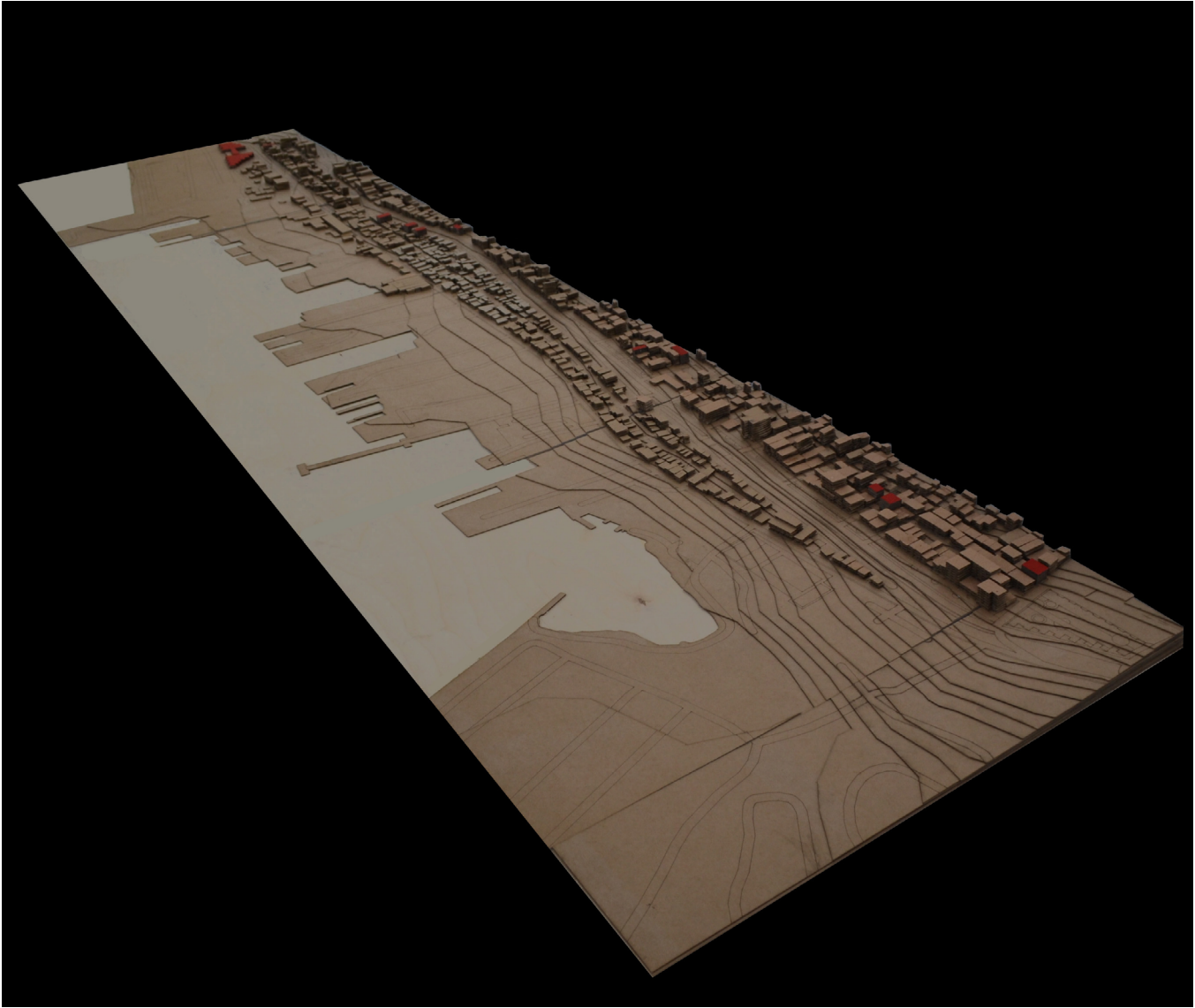
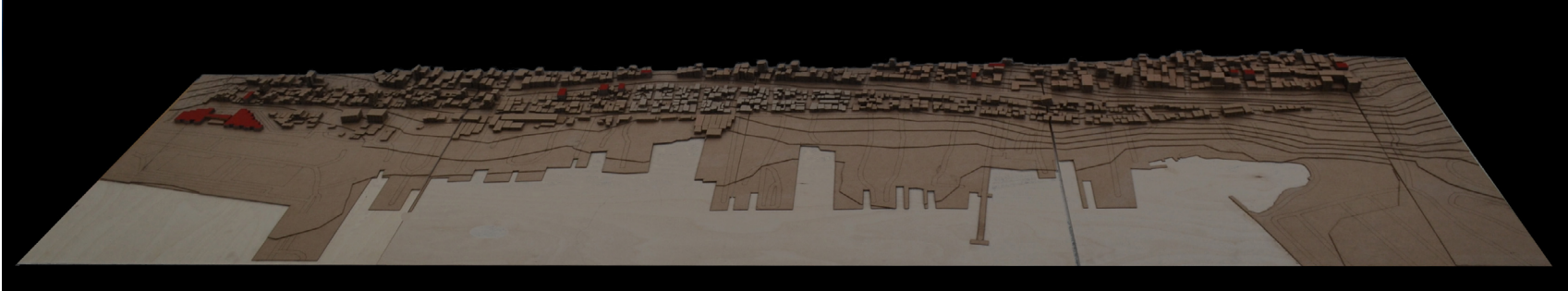
Εικ. 30: Απεικόνιση των κτιρίων στο κέντρο δια βίου μάθησης

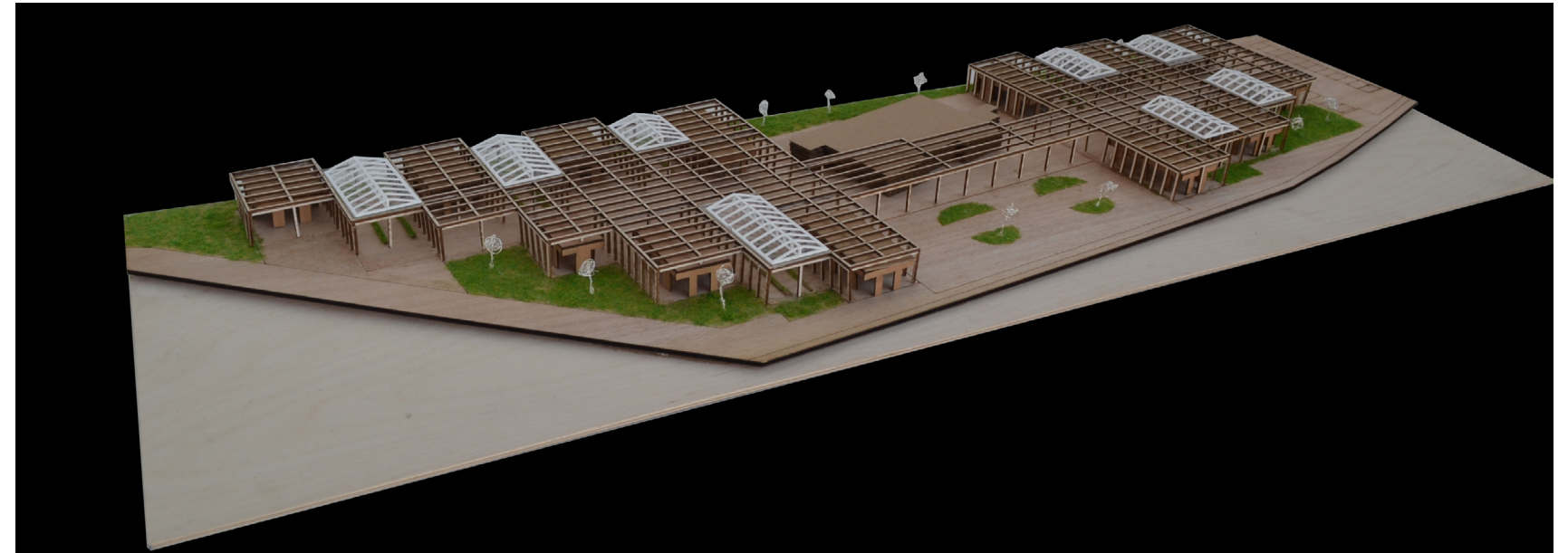
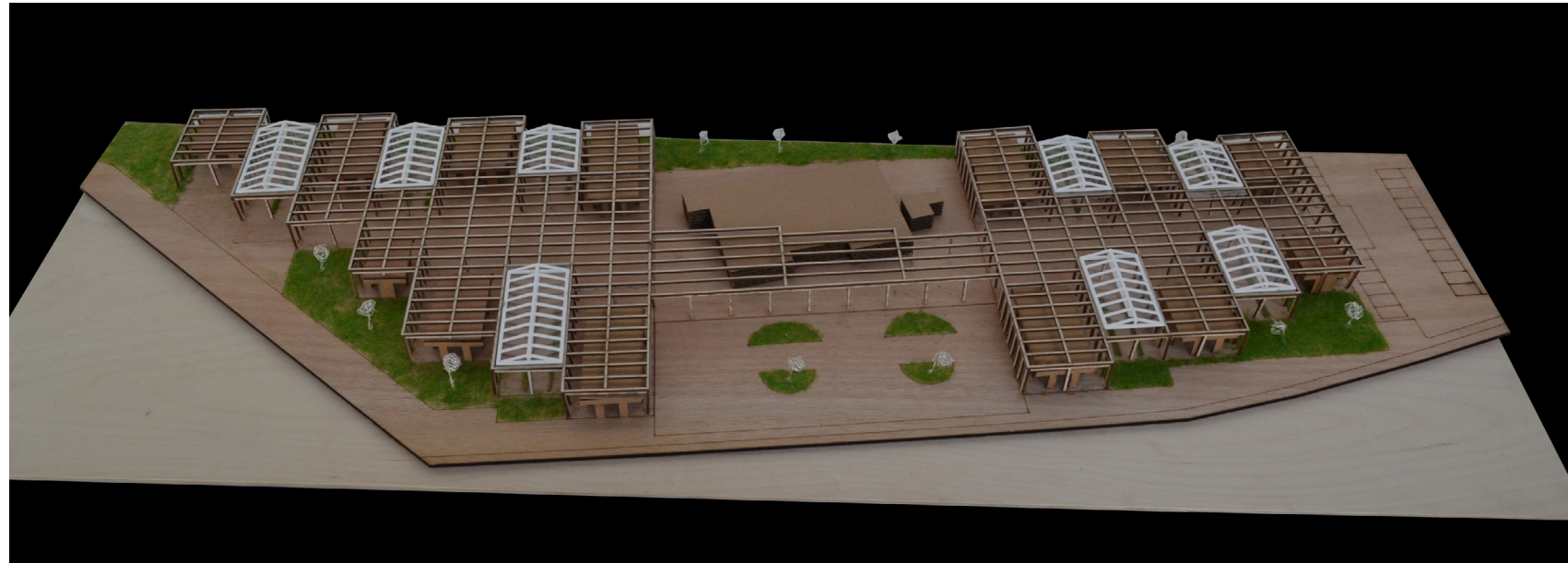

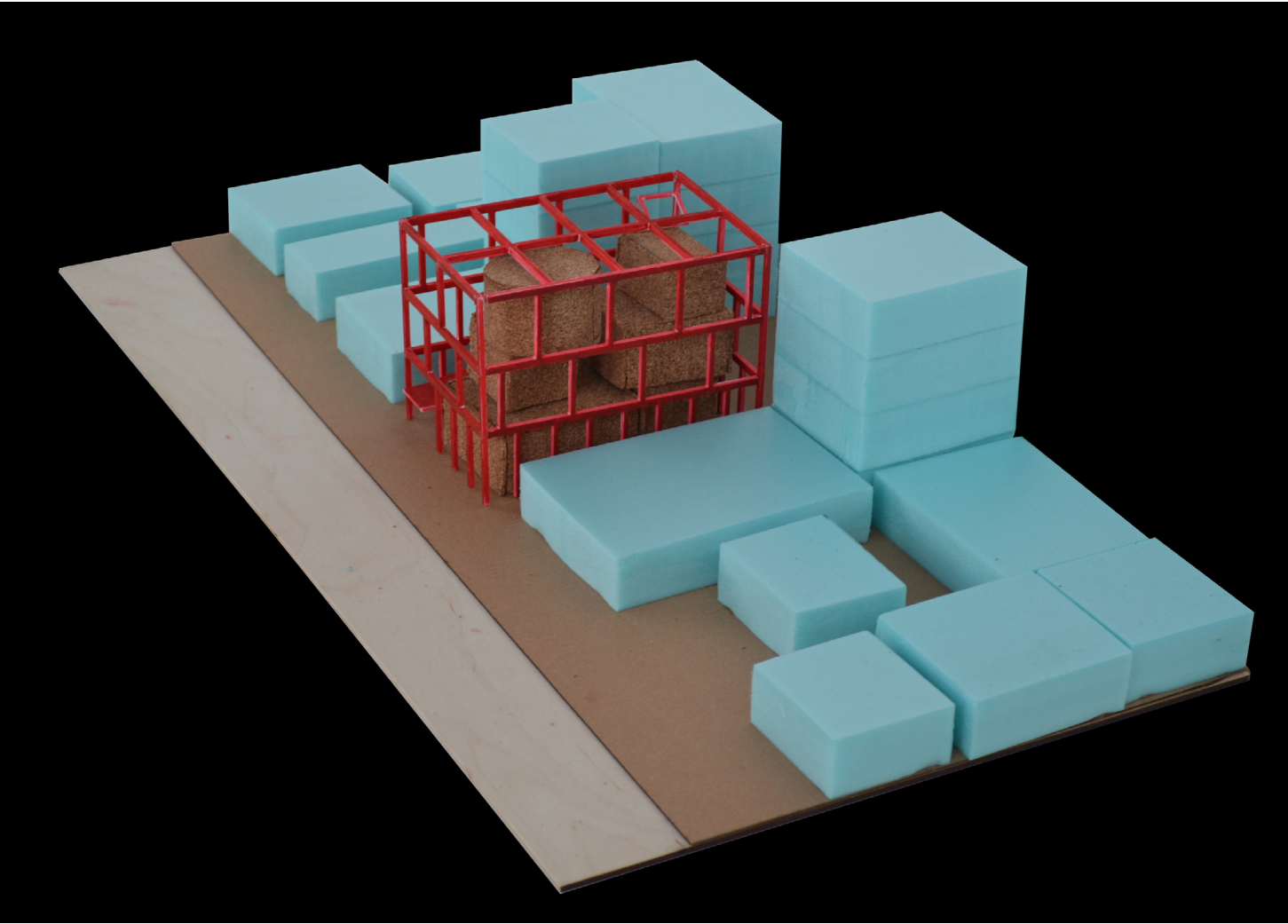
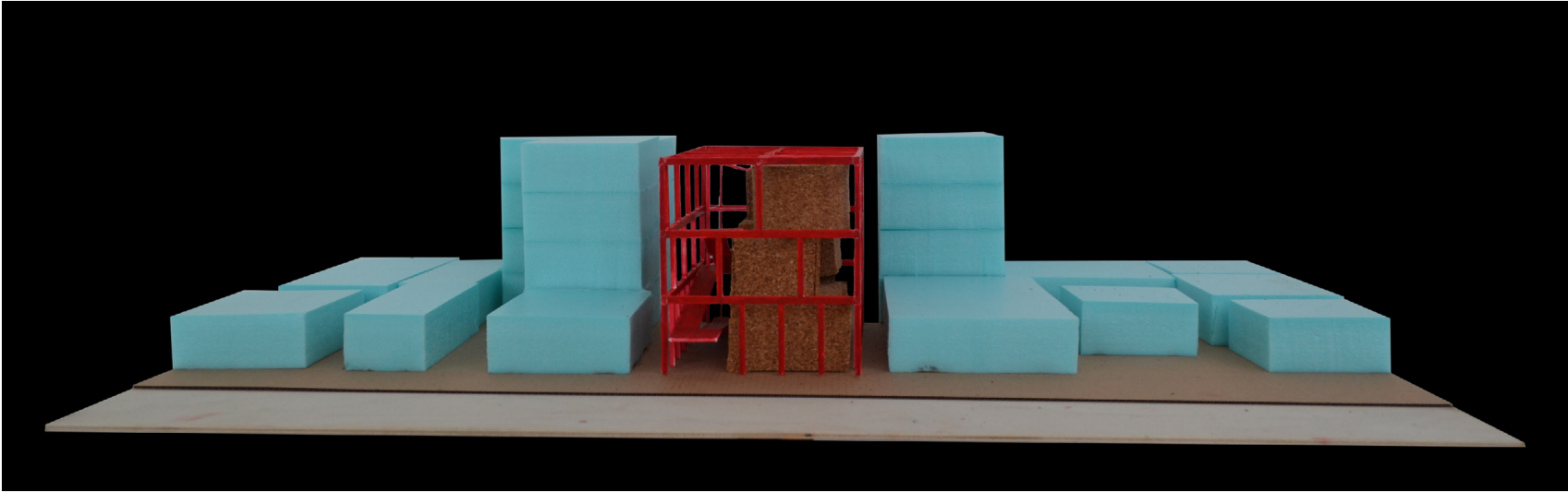
Εικ. 31: Απεικόνιση αγοράς

[6.2] ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗ
ΜΑΚΕΤΑ

1η μακέτα

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ηλεκτρονικές πηγές:

Αντώνης Καπώνης, Πέραμα, Η ιστορία μας, 2019-2020, Πηγή: <http://ilyk-peram.att.sch.gr/perama/>

Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών, Πηγή: <http://www.oasa.gr>

ethnos, Ξεκινούν αντιπλημμυρικά έργα στο Πέραμα, 2018, Πηγή: <https://www.ethnos.gr/greece/article/2297/xekinoynantiplhmyrikaergastopera-ma>

iefimerida, Βίντεο: Μια ματιά στο Πέραμα του σήμερα και μία ανασκόπηση στο «χθες», 2022, Πηγή: <https://www.iefimerida.gr/> - <https://www.iefimerida.gr/travel/omorfo-perama-toy-simera-kai-mia-anaskopisi-hthes>>Βίντεο: Μια ματιά στο Πέραμα του σήμερα και μία ανασκόπηση στο «χθες» - [iefimerida.gr](https://www.iefimerida.gr/)

gaia, Υδροπονικές καλλιέργειες, Πηγή: [http://www.gaiapedia.gr/gaiapedia/index.php/%CE%AB%CE%B4%CF%81%CE%BF%CF%80%CE%BF%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82_%CE%BA%CE%B1%CE%BB%CE%BB%CE%B9%CE%AD%CF%81%CE%B3%CE%B5%CE%B9%CE%B5%CF%82_\(%CE%B3%CE%B5%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AC\)?fbclid=IwAR3oMJUlnLm8rd9vjFH6ulvNLO65EGNh05_VVkg6eem_CQx62nXXPMoksTg](http://www.gaiapedia.gr/gaiapedia/index.php/%CE%AB%CE%B4%CF%81%CE%BF%CF%80%CE%BF%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82_%CE%BA%CE%B1%CE%BB%CE%BB%CE%B9%CE%AD%CF%81%CE%B3%CE%B5%CE%B9%CE%B5%CF%82_(%CE%B3%CE%B5%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AC)?fbclid=IwAR3oMJUlnLm8rd9vjFH6ulvNLO65EGNh05_VVkg6eem_CQx62nXXPMoksTg)

greekscapes, Ναυπηγοεπισκευαστικές λειτουργίες στο Πέραμα, 2002, Πηγή: <http://www.greekscapes.gr/index.php/2010-01-21-16-47-29/landscapescat/34-attica/221-perama>

parallaxi, Μία ματιά στο όμορφο Πέραμα του σήμερα και μία ανασκόπηση στο «χθες». 2022, Πηγή: <http://www.greekscapes.gr/index.php/2010-01-21-16-47-29/landscapescat/34-attica/221-perama>

Jon Astbury, Dezeen, Contaminar Arquitetos designs concrete and cork school in Portugal, 20 October 2021, Πηγή: <https://www.dezeen.com/2021/10/20/contaminar-arquitetos-casa-da-arvore-school-leiria-portgual-cork-architecture/>

SASAKI, Ananas New Community, Πηγή: https://www.sasaki.com/projects/ananas-new-community/?fbclid=IwAR0I22LtD1l6-oVVyG2xinx33yM_rnj-CyeTFnaOokcrz0zXJcPlmVw75Mr8

Βιβλιογραφία:

ΒΑΙΟΥ-ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗ ΝΤΙΝΑ, Η ΑΘΕΑΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ, ΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΜΕΤΑ ΤΗ ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΣΗ, 2021

Bernard Tschumi, Architecture Concepts: Red is Not a Color Hardcover, 2012

